

ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼

Pardes Times Bi-weekly

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

8th year in Publication

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਏ.ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ

VOL- 8 No. 195 June 11, 2014

E-mail : info@pardestimes.com

Ph.: 510-938-7771,

ma boli pardes

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੀ ਪਰਤੀ ਉਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ (ਬਲਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ) ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ਼, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣਾ ਹੋਇਆ, ਜੁਨ 1984 ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖ ਘੱਲ੍ਹਾਰੇ ਦੀ 30ਵੀਂ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸੱਜੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੇ ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵਕ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਸੱਜੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਵਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਗੁਜਾਉ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾਏ।

ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਦੇ 25 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਕੱਠ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਪਤਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਮਾਰਦ ਵਿਚ ਪੰਜ ਫਲੈਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸ਼ੇਡਲ ਸਨ। ਦੁਜੇ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੈਂਕਾ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਢਾਏ ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਥਰੀ ਢੀ ਮਾਡਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੀਜਾ ਤੇ ਚੌਥਾ ਫਲੈਟ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਚਲ੍ਹਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਾਲਾ ਸੀ ਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਗਤਕਾ ਦਲ ਦੇ ਅਖੜੇ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਡਾਉਨ

ਟਾਊਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਸਟਰੀਟ ਉਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ। ਖਾਲਸਾਈ ਨਿਸਾਨ ਚੁੱਕੀ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤਖਤੀਆਂ ਚੁੱਕੀ ਸੰਗਤਾਂ ਵਹਿਗੁਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਚੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਤੁਰਦਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ, ਕਿਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਤੇ ਜੈਕਾਰਿਆ ਦੀ ਗੁੰਜ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਗੁੰਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਠੰਡੇ ਮਿਠੇ ਜਲ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਕ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਿਵਕ ਸੈਂਟਰ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਵੱਡੀ ਸਟੇਜ ਸੱਜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਾਲੇ ਫਲੈਟ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਗਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਸ ਦੀ

ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਈ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਦੀ ਕਵੀਸਰੀ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਵੀਸਰੀ ਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾ ਵਿਚ ਜੋ ਭਰ ਦਿਤਾ। ਉਪਰੰਤ ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਰਜੀ ਹੁਣ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਵੀ ਵੀਰ ਰਸੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਯਾਦ ਦੁਆਈ। ਸਟੋਂਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਡਾ: ਗੁਰਦੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਹੀ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਵੱਡੇ ਟੀ.ਵੀ ਸਕਰੀਨ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਘੱਲ੍ਹਾਰੇ ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜੋ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜ਼ਾਲਮ ਫੌਜ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਘੱਲ੍ਹਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਵਹਿਸ਼ੀਪੁੱਣਾ ਵਿਖਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਕਤਲੇਅਮ ਉਤੇ ਲੱਡੀ ਵੰਡ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਹਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਜੋ ਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵੀਚਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਤਾ ਦੀ ਬੇਟੀ ਬੀਬੀ ਨਵਕਿਰਨ ਕੌਰ ਖਾਲਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਜੈਕਾਰੇ ਲੱਗੇ। ਉਪਰੰਤ ਕੋਲਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਇਕ ਗੀਤੀਰ ਵੀਚਾਰ ਚਰਚਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਨਸਲਾਤ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪੜਾਅ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਹਿ-ਸੰਪਾਦਕ ਸ੍ਰੀ: ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵਿਸੇਸ਼ ਸੱਦੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ, ਨੇ ਸੰਤ ਛਿੰਡਰਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸੇਸ਼ ਵੀਚਾਰ ਚਰਚਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਪ੍ਰਾਨ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਤਰਲੇਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਤ ਛਿੰਡਰਾਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਥਾਨੀਅਤ ਉਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਬੀਬੀ ਪੁੰਨੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ, ਜਿਸਦੇ

ਮਾਮਾ ਜੀ ਤੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹਨ ਨੇ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿੰਖ (ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 13 ਤੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਖਰ ਸਫ਼ਾ 3 ਤੇ)

A-1 INTERIOR DECORATION INC.
BEST PRICES IN THE BAY AREA

- KITCHEN CABINETS
- GRANITE COUNTERTOPS
- SINKS & FAUCETS
- HARDWOOD & LAMINATE FLOORS
- DOORS AND WINDOWS
- REMODLING & NEW CONSTRUCTION

CELL 510 565-6667 OFFICE 510 732-1555 FAX 510 732-0555
Visit our showroom NOW!!!
3165 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

See me today and get the discounts and service you deserve

Gurbinder S Mavi
Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com

State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

MAC REAL ESTATE SERVICES
(Real Estate & Mortgage Co)

Your Commercial/
Business Broker

Refinance your jumbo loan up
to \$2.5 Million with us

kandola@macloans.net

MAC
REAL ESTATE SERVICES

BRE 01800662 NMLS 347022 Co NMLS 1133016
550 N. Palora Ave, Suite A Yuba City CA 95991

Kash FABRICS

* EXCLUSIVE DESIGNER
LEHNGAS, SAREES
* PUNJABI & MASKALI SUITS
* CUSTOM PRESSURE
STONE JEWELLRY

Gurjit Kaur Dhugga,
Kashmir Singh Dhugga

510-538-1138 | 29576 Mission Blvd, Hayward, CA 94544

30 Years the
Name You
Can Trust

email : Kashfabrics@gmail.com
web : www.Kashfabrics.com

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto • Home • Life • Health • Business • Commercial
PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

AUTOBAHN
Body & Paint
Specializing in Convenience & Quality
ਭੋਟਿਂਗ ਅਤੇ ਪੋਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ
Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com
778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ

ਰਾਫ਼ੂਜ਼ੀ ਸਟੇਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ, ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਦਫ਼ਤਰ | ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫ਼ਤਰ | ਸੈਕਰਾਮੈਂਟ ਦਫ਼ਤਰ

44790 S.Grimmer blvd. # 204 | 37-18-73rd ST, Ste401 | 2945 W.Capitol Ave. West Jackson Height, NY 11372 | Sacramento CA 95691
Fremont, CA 94538 | Jackson Height, NY 11372 | Sacramento CA 95691
510-657-6444 | 718-533-8444 | 916-372-4448

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਮਿਲਖੀਟਸ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 370 ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਫਿਰ ਉਠਿਆ

ਪਰਮਿਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੋਕੀ

ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੁੱਦੇ ਸਬੰਧੀ ਦਿੱਤੇ ਧਾਰਾ 370 ਦੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮੀਆਂ ਉਪਰ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨਵੀਂ ਗਰਮਾਹਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਧਾਰਾ 370 ਰਾਹੀਂ ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ ਇਹ ਧਾਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੀਤੀ ਦੀ ਹੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਅਲਪਦ੍ਰਸ਼ਟੀ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਈ ਬੇਲੌਤੀ ਦੇਰੀ, ਸਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਸੀ। ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਇੰਨ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਅਖਤਿਆਰ ਨਾ ਕਰਦੀ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਰਾਜ ਹੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਜਗਾਇਆ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਨਹਿਰੂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮੇਲ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਜਵਾਡਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਮਿਲਾਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੋਕ

ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੇ ਧਾਰਾ 370 ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਸੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੂੰ 'ਦੋ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਦੋ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਧਾਨ' ਦਾ ਚੋਲਾ ਪਹਿਨਾਇਆ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਵਾਰਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਨਹਿਰੂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਇਦ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੋਕ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਧਾਰਾ 370 ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਬਦੋਲਤ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 370 ਦਾ ਖਾਕਾ ਸੰਨ 1947 ਵਿੱਚ ਸੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਧਾਰਾ 370 ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਰਕੇ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਨਿਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ, ਦੋਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗ ਕੇ ਖੁਲ੍ਹੇਅਮ ਹਿੱਸਾ 'ਤੇ ਉਤਰ ਆਏ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। 'ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫਰੰਟ' ਦੇ ਨੇਤਾ ਯਾਸੀਨ ਮਲਿਕ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਜਪਾ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ, ਸਮਾਨ ਨਾਗਰਿਕ ਸੰਹਿਤਾ ਅਤੇ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੂਰੇ ਦੱਖਣ ਏਸੀਆ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅੰਗ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਚੰਦੇ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਲੱਭਨੀਆਂ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਹੰਗਮੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੰਦਾ ਵੀ ਵਧਿਆ।

ਗਜ਼ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਆਸਮਾਨ ਛੂਣ ਲੱਗ ਸੀ। 4 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 377 ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ 6.67 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਚੰਦਾ ਮਿਲਿਆ ਪਰ 5 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਦੇ ਗਜ਼ਰਾਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਖਰ ਫੈਲਾਉ ਅਤੇ ਆਪ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਹੰਗਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁੱਧਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੰਦਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ 1544 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਤਕ 24 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ।

ਮਤਲਬ ਸਿੱਧੇ ਸਿੱਧੇ 260 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਲਗਾਤਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਹੰਗਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁੱਧਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੰਦਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ 1544 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਤਕ 24 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ।

ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ੋਰ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਆਮ ਆਦਮੀ

ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਨ 1965 ਤਕ ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਥਾਂ ਸਦਰ-ਏ-ਰਿਆਸਤ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ

ਹਨ, ਬੇਸ਼ਕ ਉਥੇ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣਾ। ਵੰਡ ਦੌਰਾਨ ਜੰਮ੍ਹ ਆ ਕੇ ਵਸੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਸਿੰਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਇਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਰਾਜ, ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ।

ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਤਕ ਨਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਧਾਰਾ 370 ਨਹੀਂ ਹਟ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਹ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾ 370 ਹਟਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਜਪਾ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 370 ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦੀ ਬੁੱਧ ਧਾਰਾ 370 ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਕੇ ਅਲਗਾਵਵਾਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਤਹਿਕਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੇਤਾ ਮਹਿਬੂਬਾ ਮੁਹਡੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤ ਦਰਮਿਆਨ ਧਾਰਾ 370 ਦੀ ਇੱਕਮਾਤਰ ਸੰਪਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਘੱਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸੈਂਘ ਪਰਿਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 370 ਰਾਹੋਂ ਜਾਂ ਨਾ ਪਰ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਕਿਸੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਵ

ਹੁਣ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ

ਹਰੀ ਜੈਸਿੰਘ

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਿੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਚੇਰਾ ਦੀ ਖਾਨਦਾਨੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਜਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਾਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸੁਰ ਤਿੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਂ ਟੀ. ਐਂਚ. ਮੁਸਤਫਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ 'ਜੋਕਰ' ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਭੰਵਰ ਲਾਲ ਸਰਮਾ ਨੇ ਇਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ 'ਜੋਕਰ' ਦਾ ਐਮ. ਫੀ।' ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ 'ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ' ਨਾਂ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਸਰਮਾ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸੌਂ ਫੀਸਦੀ ਸਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਠੋਰ ਬੋਲ ਸੁਣਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੇਲੁਨ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਪੁਰਖਿਆਂ' ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਰਬਾਨੀ ਦਾ 'ਸ਼ਬਦਲ' ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸੰਭਾਵੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਮੁੰਹ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਦੋਹਾਂ ਬਾਗੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਘਟੀਆ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੌਝੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਅੰਦਰ ਅਸਲੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹੋ ਹੈ ਪਰ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਚਪਲੂਸਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੰਚਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਹਾਦੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨੇਕ ਹੋਣ, ਆਖਿਰ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਸਾਨੂੰ 'ਅਸ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ' ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੁਬਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾਤਾ ਜੋੜ ਸਕੇ।" ਪਰ ਜੇ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਹੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਅਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ?

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਵੀ ਨਵੇਂ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕੋਈ 'ਰੋਲ ਮਾਡਲ' ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਲੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਵਾਦ ਦੀ

ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਗੁੜੂਤੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੀ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਵੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ 'ਜੋਕਰਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ' ਵਰਗੀ ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਜੋਕਰ ਕੌਣ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਤਸ ਦੀ ਖੇਡ 'ਚ ਕੋਈ ਕਦਮ ਦੇ ਜੋਕਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਭਾਗਸ਼ਾਲੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਦੇ-ਕਦਾਈ ਇਸ ਵਿਚ ਜੋਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਸਤਾਨੀਆਂ ਤੇ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਲਝਣਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਘਪਲਿਆਂ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੇ ਬਲਬੁਡੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖੁਦ ਨੂੰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਹਿਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਮੁੰਠੀ ਭਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਤਰਾਂ ਦੀ ਸੁਭਾਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਪਲਿਆਂ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੇ ਬਲਬੁਡੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਹੋਰ ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹਾਰ ਦੇ ਬਧੇਤਿਆਂ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁੰਜਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਹੁ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖਤਰੇ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ 'ਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਖੂਬੀ ਸੀ ਕਿ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ਼ਤੇ 'ਤੇ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਬਾਂਧੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ 'ਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖੇਡ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਨਿੱਹੁ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ 'ਉਪਯੋਗਤਾ' ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ 'ਪਾਲਤੂਕਰਨ' ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਅਜਿਹੀ ਗੁਲਮੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਪਾਰਟੀ ਕਿਵੇਂ ਅਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ : ਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੀ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ 'ਚ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਹੁ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਲੇਬਲ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਜੋਤਨ ਵਾਲਾ 'ਫੈਵੀਕੋਲ' ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਅਜਿਹੀ 'ਜਾਦੂ ਦੀ ਛੜੀ' ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਜੋ ਸਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ 'ਚ ਦਿੱਤੇ-ਦਿੱਤ ਨਿਘਾਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਧੂੜ ਇਸ ਲਈ ਚੱਠਣੀ ਪਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਯੂ. ਪੀ. ਏ. ਦੀ ਨੀਤੀਗੱਤ ਅਤੇ ਗਵਰਨੈਂਸ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਰਥਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਘਪਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ 10-ਜਨਪਥ 'ਚ ਬਿਰਾਜਮਾਨ 'ਦੇਵੀ' ਅਗੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਕਿਆ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

ਪਾਰਟੀ ਸਿਆਸਤ ਸਭਾਅ ਤੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਿੰਨੀ ਕਲਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਅਣਕਿਆਸੇ ਚਮਤਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਹੁ-ਗਾਂਧੀ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਦੂ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ।

ਕਾਂਗਰਸ ਅੱਜ ਖੁਦ ਦੁਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਣ ਤਕ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਸਿੱਧ ਹੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸੱਕੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਘਪਲਿਆਂ 'ਚ ਫਸੇ ਅਗੇ ਪਤੀ ਰਾਬਰਟ ਪ੍ਰਤੀ ਅਥਾਰ ਸਰਧਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖਾਨਦਾਨੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਵੀ ਜ਼ਜ਼ਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਕੋਈ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਂਗ ਕਈ ਜਾਣਕਾਰ ਤੋਂ ਅਗਿਆਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਤੱਥ ਆਪਣੇ-ਆਪ 'ਚ ਸੰਯੋਗ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆਂ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ? ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਿਵਾਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ, 'ਨਹੀਂ'। ਆਖਿਰ ਇਕ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਪਾਰਟੀ ਚਪਲੂਸਾਂ, ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਅਤੇ ਫਲ-ਕਪਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਿਵਲ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰ ਗਾਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਲਾਈਨ 'ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਹੋ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਮਾਤਮੀ ਧੁਨ' ਵਜਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਰਮਨਾਕ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹੋਰਨ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨ

ਅਖੇ ਵਕਤੋਂ ਖੁੱਝੀ ਲੁੰਬੜੀ ਵੇਖੇ ਆਲ-ਪਤਾਲ

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਐਸੀ ਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਕਰ ਨਾ ਸਕੋ। ਇਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਛਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵਕਤ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗੱਪਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਦੁਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂਸਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵੈਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸਦਕੇ ਜਾਨਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕ ਕੌਮ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਤੇ ਸਕਿਂਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਝਾਸਿਆਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਲੁੱਟੀ-ਪੁੱਟੀ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੱਦ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ 40 ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਲੀਡਰ ਸ਼: ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਐਸੀ ਬੁਣਤੀ ਬੁਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਮੂੰਹ ਅੱਡ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹੁੰਦਾ ਕੀ ਹੈ ਮਗਰੋਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਝਾਂਸੇ ਫੇਲ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲੱਭਣ ਤੁਰ ਪੈਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਬਣੇ ਮਸਾਂ ਅੱਧ ਕੁ ਵਕਤ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲ ਗਈ।

ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵੀ ਇਹੀ ਹੋਈ। 1997-2002 ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਗਿਆ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਬੱਚਾ ਪੀਹਣਾ ਸੂਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਭੁੱਕੀ-ਅਫੀਮ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਘਰੇ ਵਡੀਆਂ ਸਨ, ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਤੁਰ ਪਈਆਂ। ਸੰਜੀਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪੁਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝਾਸਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਧਿਆਲਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਾਲੇ ਤੱਕਤੀ ਹੀ ਤੱਕਤੀ ਤੇ ਕੇਸਰੀ ਪਟਕਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਕਿੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸਿਰੋਪੇ

ਪਾਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹੇ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਹਨ। ਓ ਭਲਓਂ ਲੋਕੋ! ਜਿਸ ਸਿਰੋਪਾਓ ਲਈ ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਗੁਰਸਿੱਖ ਸਾਰੀ ਉਮਰੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੰਘਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਕਿਧਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਕਿਧਰੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਲੋਕ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਭੇਡਾਂ-ਬੱਕਰੀਆਂ ਦੇ ਵੱਗ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਰੰਗ ਕਰਕੇ ਚਰਨ ਲਈ ਤੇਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਦੇਂ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਵੱਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵਿਚਕਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁਣ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਐਤਕੀ 2014 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੇਰੰਗ ਦੀਲੀ ਮੌਤ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਪਟਨ ਹੁਕਾਮ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਚੰਗੇ ਕੰਮੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਿੰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਕਿੱਲਾ ਵੀ ਪੁੱਟ ਕੇ ਪਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰਿਆ।

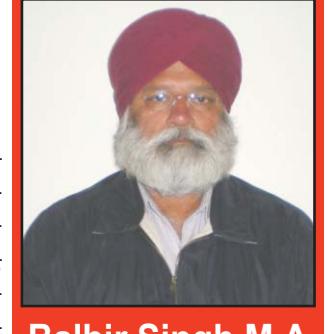
2007 ਵਿਚ ਫਿਰ ਅਕਾਲੀ ਆਏ। ਬੱਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗ ਪਿੱਛਾ ਸਭ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੀਨਾਮ ਲਿਖਵਾ ਲਈ। ਹਰ ਸਹਿਰ/ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਹਰਲ-ਹਰਲ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਐਸਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਲੱਭਣੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਏ ਹਨ।

ਨੌਜਵਾਨ ਨਸੇ ਕਰਨ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵੱਲ ਤੁਰੀ ਫਿਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਹਰ ਘਰ ਅੱਗੇ ਮੌਤ ਦਾ ਨਾਚ ਕੇ

ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਢਰ ਕੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਖਾਤਰ 2012 ਵਿਚ ਫਿਰ ਇਹੀ ਸਰਕਾਰ ਲਿਆਂਦੀ। ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਉਦੋਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਦਲਾਅ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮੁੜ ਬਣੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 12-12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਆਣੇ ਵੀ ਨਸੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿਹਨਾਂ ਗੱਭਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਭਲਾ ਹੋਵੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਅੰਖਿਆਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ। ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਲਾਹੂ ਬਚਾ ਸਕਣਗੇ।

ਹਾਂ, ਇਕ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਹੋਈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕੌਮ ਜਾਂ ਮੈਂ ਸਿੱਧੇ ਸਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਾਂ ਕਿ ਮੁਰਦਾ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੋੜਾ ਪੇਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਉਪਰੋਂ ਮਹਰਮੱਛ ਦੇ ਅੱਥਰੂ ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਫਿਰ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 2017 ਵਿਚ ਮਹਿਲ ਖੁਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਲੈਣ, ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਲਾਲਟੈਨ ਨਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣੇ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਕਲ ਆਈ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਖੁਗ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਜੋ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ, ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਹੁਣ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਖੁਦ ਨਸ਼ਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਘਰੋਂ ਧਰਮਕੋਟ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਤੋਡਾ ਸਿੰਘ ਅੰਗਰੀਕਲਚਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਾ. ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਜਨ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਜੇਲ ਮੰਤਰੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਫਿਲੋਰ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਹੁਣ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਫਿਲਹਾਲ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਹੈ।

Balbir Singh M.A.
Tel : 510-938-7771

ਡਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਤੋਡਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਠੰਡਲ ਬਲੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ

ਹੈ ਕਿ ਤੋਡਾ ਸਿੰਘ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਨ। ਧਰਮਕੋਟ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਤੋਡਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕੁਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ 'ਚ ਘੋਟਾਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੋਡਾ ਸਿੰਘ ਅੰਗਰੀਕਲਚਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਾ. ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਜਨ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਜੇਲ ਮੰਤਰੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਫਿਲੋਰ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਹੁਣ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਫਿਲਹਾਲ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਹੈ।

ਅਧਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੀ 30ਵੀਂ ਵਰ੍਷ੀ ਰੀਡ ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ-ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ 2020 ਤੱਕ ਰਾਇਸ਼ਮਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀਂਹਾਂ

ਨਿਉਯਾਰਕ- ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਕਤਲੇਅਮ ਦੀ 30ਵੀਂ ਵਰ੍਷ੀ ਗੰਢ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਯੂ ਐਨ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਅੱਗੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2020 ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਰਾਇਸ਼ਮਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੱਜ ਦਾ ਹੀ ਦਿਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜੂਨ 1984 ਵਿਚ ਸੰਤ ਜ਼ਰੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਕੋਕਾਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵੈਟੀਕਨ ਦੀ ਮਾਣ ਮਰਿਆਦਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਪੋਲਿਸ਼ ਬਰੈਂਡ ਟੀ-64 ਟੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮਝ ਵਿਚ ਦਰਖਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਯੂ ਐਨ ਅੱਗੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ

ਜਨਤਾ ਨੇ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਵੀ ਜਿਊਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਐ

ਮਹਿਮੁਦ ਸਾਮ

ਬਜਟ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ। ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹੋ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹੋ ਹੁੰਦਾ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬਜਟ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜਨਮੌਨੇ 'ਚ ਦਫ਼ਤਰਾਂ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਟੀ. ਵੀ. 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇਹ ਜਾਣ ਲਈ ਉਤਾਰਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਧੀਆਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕੀ ਸਸਤਾ।

ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਨੇ ਨਵਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚੁੱਧ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਜਲਸੇ ਨਵਾਜ਼ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਨਤਾ ਇਸ ਚਿੰਤਾ 'ਚ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਨਵਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਇਮਰਾਨ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਨਵਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਬਾਰੇ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਇਸ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਰਾਬ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਰ ਵਲੋਂ ਹਟਿਆ ਰਹੇਗਾ ਪਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਗੱਡੀ ਚੱਲੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਉਤਸੁਕਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ।

ਤਾਲਿਬਾਨ 'ਚ ਛੁੱਟ ਦਾ ਸਿਰਹਾ ਨਵਾਜ਼ ਸਰੀਰ ਦੀ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਅੰਦਰਲੀ ਖਬਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨੂੰ

ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨਾਮਾ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਛੁੱਟ ਵੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਖੂਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕੀ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ 'ਚ ਫੌਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜ 'ਚ ਵੀ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਰਹੇ ਹੋਵੇਗੇ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤਕ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਠਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਬੰਬਾਗੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ। ਨਵਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੂਜੇ ਸਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਈਆ ਹੈ ਪਰ ਅੰਤਵਾਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਇਸੇ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤਵਾਦ ਰੋਕਣ 'ਚ ਤਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਈ ਨੋਸ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕੀਆਂ। ਚਾਰਾਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਂਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਧ, ਖੈਬਰ, ਪਖ਼ਤੁਨਖਵਾ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਚ ਬੰਬ ਯਮਾਕੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦੀਆਂ ਦਾ ਹੋਥ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਨਵਾਜ਼ ਸਰੀਰ ਦੀ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਮ ਰਵਾਈਆ। ਲੋਕ ਵੀ ਅੰਤਵਾਦ ਤੋਂ ਤੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵੀ। ਅਲਤਾਫ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਗਿਫ਼ਤਾਨੀ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਅਚਾਨਕ ਖਬਰ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.

ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਮਾਲੀ ਵਰ੍਷ੇ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹੋਣਗੇ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਰੇਕੇ

ਰੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਖੱਤਰ ਲਿਖਿਆ

ਬਠਿੰਡਾ- ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਮਾਲੀ ਵਰ੍਷ੇ ਤੋਂ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਠੋਕੇ ਬੰਦ ਹੋਣਗੇ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੇ ਮਾਲੀ ਵਰ੍਷ੇ ਤੋਂ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਠੋਕਿਆਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ 31 ਮਾਰਚ, 2015 ਤੋਂ ਮਹਾਰੋਂ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਠੋਕਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਪੱਕੇ ਸਿੰਚਰੇ ਵੱਜ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਇਹ ਖੁਸ਼ਬੁਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਠੋਕੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮਾਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਧਰਵਾਸ ਮਿਲੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਪਲਾਈ ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸਤ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਉਹ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦੀ ਭੁੱਕੀ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮਲੀ ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੋਸਤ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੇਠਾਂ ਰਕਬਾ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਵਰ੍਷ ਪੋਸਤ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੇਠਾਂ ਰਕਬਾ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਤਕੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪੋਸਤ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੇਠਾਂ 2600 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍਷ੇ ਇਹ ਰਕਬਾ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੀ। ਖੁਦ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਨਸੇਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਰਮਿਟ ਹੋਲਡਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 22 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੀ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਲ 2001 ਤੋਂ ਨਸੇਤੀਆਂ ਦੇ ਪੇਸਤ ਦੇ ਪਰਮਿਟ ਬਣਾਉਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ

ਕਿਉਂ, ਐਮ. ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਲਤਾਫ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਕੇਸ 'ਚ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਖਬਰ ਆਉਦਿਆਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਿਕ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਕਰਾਚੀ 'ਚ ਸਟਰ ਡਿੱਗਣੇ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਅੰਤਵਾਦ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹਰ ਖੇਤਰ, ਹਰ ਮੁਹੱਲੇ 'ਚ ਦੌਤਨ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਐਂਡੇ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੱਡਰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤਰੀ ਮਹੀਨੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਜਿਥੇ ਦਿਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਆ-ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਬੰਸਾਂ, ਟਰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਬਣੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਸੜਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਸੀਂ ਕਰਾਚੀ 'ਚ ਬਹੁਤ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਘਬਰਾਹਟ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਵਾਈ ਐਂਡੇ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ 'ਚ ਤਾਂ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤਰੀ ਦੇ ਹੜ੍ਹ 'ਚ ਫਸ ਗਿਆ। ਨਾ ਅੰਗੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਪਿੱਛੇ। ਘਰ, ਦੱਡਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਫਾਸਲੇ 'ਤੇ ਸਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਹਿੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਾਇਰਿੰਗ ਦੀ ਲੇਪਟ 'ਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਰਾਹ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹੀ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬੈਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸਕਿਲ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਐਂਡੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਚ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ। ਤੈਅ

ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਹਿੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਾਇਰਿੰਗ ਦੀ ਲੇਪਟ 'ਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਰਾਹ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹੀ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬੈਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸਕਿਲ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਐਂਡੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਚ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ। ਤੈਅ

ਇਹੋ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਵਾਈ ਐਂਡੇ 'ਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ 'ਚ ਪਨਾਹ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਹਵਾ ਵੀ ਚੰਗੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹਿਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਪੰਥਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤਰੀ ਖਤਮ ਹੋਈ ਤਾਂ ਵਪਸੀ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ।

ਹੁਣ ਸੜਕਾਂ ਸੁਨਸਾਨ ਸਨ, ਰਸਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਘਰੋ-ਘਰੀ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਸਹਿਰੀ ਵੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਐਮ. ਕਿਉ. ਐਮ. ਨੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਤਮਣੀ ਤਰੀਕਾ ਅਪੱਣਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਤੈਅ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤਕ ਧਰਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਾਰ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ-ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਵੀ ਪਤ੍ਰਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਬਾਮ ਲਈ ਬਹੁਖੱਖੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਥਵਾ ਉਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਸੁਲ੍ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਹਿਲਜੂਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਵੱਡੀ ਮੁਹਿਮ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਧੱਧਰ ਉਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਉਤੇ ਕਈ ਸੁਆਲ ਵੀ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਹੁੱਦਿਆਂ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਜਾਏ ਛੋਟੀਆਂ ਮੌਢੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ, ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਗੱਠਨੋਤ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਖੁਦ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ 20 ਮਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 25 ਸਾਹਿਆਂ ਦੇ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਸਮਗਰਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਕਰਕੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਧੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਿਆਸੀ ਦੱਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ
 ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨਸ਼ਾ ਸਮਗਰਲ ਜਗਦੀਸ਼ ਭੋਲਾ ਦੇ
 ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਛਿੱਟ੍ਠ ਅੱਲਖ ਵੱਲੋਂ ਮਾਝੇ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਇਕ
 ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਖੁਲਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ.
 ਸਸ਼ਕਿਅਤ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਲਏ
 ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜੇ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ

ਸਿਆਸਤਦਾਨਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬੰਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਸੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫਿਲਹਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਆਪਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਸੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸੰਕਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਾਲਪਨਿਕ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਹੀ ਨਸੇਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਨਿਹਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੈਰੋਇਨ ਵਰਗੇ ਨਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰੱਹਦ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਉਠਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਦਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਣ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਈਵਾਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰੱਹਦ ਉਤੇ ਨਸੇ ਦੀ ਸਮਗਰਿਂਗ ਰੋਕਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਮਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਭੁੱਕੀ, ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਨਸੇਤੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ

ਹਰ ਸਾਲ ਸਰਾਬ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ
ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਸਰਾਬੀ
ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਰਾਬ ਨੂੰ
ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਗੁਣਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੈ।

ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਰਵੇ
ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਸੇ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਮੁਫਤ
ਇਲਾਜ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਵਜੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਨਸਾ ਛੁਡਾਉਣ ਵੇਖਦਾਂ ਵਿੱਚ
ਮੁਫਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਉਤੇ ਅਮਲ
ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਸੇ ਦੀ ਗਿਛਦ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ
ਕੌਸਲਿੰਗ ਅਤੇ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਜੀਵਨ
ਨੂੰ ਰੱਚਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆਂ
ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਇਖਲਾਕੀ ਤੌਰ
ਉਤੇ ਇਹ ਸਹੁੰ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ
ਉਹ ਨਸੇ ਵਰਤਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਸਭ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤਾ ਧਾਰੀ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ
ਸਭਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮਤਾ ਲਿਆ ਕੇ
ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ
ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦਾ
ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਸੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ
ਜਾਂ ਸਮਗਰਲਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ
ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਦਾ
ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ
ਮਿਸਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮਾਜਸੇਵੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ
ਨੂੰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀ
ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੂਬਾ ਨਸੇ ਦੀ ਦਲਦਲ
ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ

ਵੀਂ ਮਈ ਦੀ ਸਵੇਰੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦਾ ਬੁਹਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਖੜਕਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੁਹਾ ਥੱਥਿਆ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਇਆ-ਪਛਾਇਆ, ਉਦਾਸ, ਅਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਤੇ ਬਕਿਆ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸੌਕੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਉਦੋਂ ਵਾਲੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਅੰਤਰ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹਸੰ-ਹਸੰ ਕਰਦਾ, ਗੀਤ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦਾ ਚਿਹਰਾ ਹੁਣ ਉਦਾਸ ਤੋਂ ਮੁਰਝਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਹਾਲਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਟੇ-ਮੌਟੇ ਅੱਖਰੂ ਟਾਪਕ ਪਏ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬੋੜ੍ਹਾ ਸੌਭਲ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੌਰੇ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਨਸੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਸ਼ਾ ਛੂਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਭਲੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਮਾਪੇ ਇੱਕ ਨਸ਼ਾ ਛੂਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬਤੇ ਸਬਜ਼ ਬਾਗ ਵਿਖਾਏ। ਚੰਗਾ ਖਾਣਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰੀ ਸਿਕਨ ਜਾਂ ਮਟਨ, ਫਰੁਟ ਜੂਸ, ਥੀਰ, ਆਈਸ ਕਰੀਮ ਤੇ ਹੋਰ ਮਹਿੰਗੇ ਟੈਨਿਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਬੇਠਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਾ ਕੇ ਮੇਰੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਕੇ ਨਸੇ ਛੂਡਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ 20,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੱਲ 15,000 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਜਾ ਮੱਕੀ। ਦਸੇ

ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਵਾਰਸ ਸੈਂਟਰ ਪਤਾ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਫਰੂਟ, ਬਦਾਮ, ਖੋਆ, ਪੰਜੀਰੀ, ਜੂਸ ਆਦਿ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਬਾਹਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਬਗੈਰ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤੌਰ ਇੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਮਸਾਂ-ਮਸਾਂ ਠੀਕ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਿਲ ਪਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਰਸਾਂ ਵੱਲ ਭੇਜਿਆ ਸਮਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਪਿਛੇ ਪੈਟਰੋਲ ਲਾਉਣ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਫੇਰ ਗਿੱਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੁਲਮਾਂ 'ਤੇ ਤੰਤ ਆ ਕੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਉਸ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਗੇਟ ਤੋਤ ਇੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਨੂੰ ਹਲੂਣ ਕੇ ਜਗਾਇਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਭੜਕ ਜਾਣ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ 40 ਮੰਡੇ 3 ਮਰੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਕੱਟ ਕੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਜਾਦ ਹੋਏ। ਮੈਂ ਘਰੇ ਜਾਣ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੈਂਟਰ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਰਸੂਖਦਾਰ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੂਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਛਸਾ ਦੇਣ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇ ਦਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੰਡੇ ਸਨ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ-ਫੇਰੀ ਵਾਰ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੋ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੌਲਨਾਕ ਗੱਲਾਂ ਕਾਢੀ ਦਿਨ ਪ੍ਰੇਸਾਨ ਕਰ-ਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਤਾਈਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਈ ਜੀ! ਬੱਸ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਾਂਗ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਖੂਨ-ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਲੁਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਖ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਬੱਤੌਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਚੈਕਿੰਗ ਲਈ ਜਾਣਾ ਪੈਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨ ਡੰਗਰਾਂ ਵਾਂਗ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤਾ ਅਣਮੁੱਖੀ ਤਸ਼ਦੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਤਾਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਧਿਨ 'ਤੇ ਭਲ੍ਹੇ ਗਈਆਂ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਲੁਟਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਵੇਚ ਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ ਕੇ।

ਮੈਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਮਸਲਾ ਕਾਫੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਮੇਡਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਬੁੱਚਤਖਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਐਸੇ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜਿਥੇ ਮੱਜਬੂਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਨਾ ਕੱਟੀਆ ਜਾਣ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਘਾਣ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਨਿਰਾਸ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਸਿਤਾਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਵੱਲ ਪਰਵਾਜ਼ ਭਰੋ।

ਸੱਤ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸੁਖਨਾ- ਹਕੀਕਤ ਬਣਿਆ ਤਿਲੰਗਾਨਾ

ਲਗਪਗ ਸੱਤ ਦਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੱਲਗਾਨਾ ਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੁਧਨਾ ਆਖਰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ.ਐਸ.ਐਲ. ਨਰਸਿਮਹਨ ਅਤੇ ਕੇ. ਚੰਦਰ ਸੋਖਰ ਰਾਓ ਵਲੋਂ ਮਵਾਰ ਤਿੱਲਗਾਨਾ ਦੇ ਰਾਜਧਾਲ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਤਿੱਲਗਾਨਾ ਭਾਰਤ ਦਾ 29ਵਾਂ ਸੂਬਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸਮੇਤ 10 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਹਨ ਜਦੋਕਿ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਗਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਸੀਮਾਂਧਰਾ ਅਤੇ ਤਿੱਲਗਾਨਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਹੇਗਾ।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਲਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮਿਤੀ ਨੂੰ 19 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬਹੁਮਤ ਮਿਲਿਆ ਸੌ। ਤਿੰਲਗਾਨਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਲੰਮੀ ਜਦੋਂ-ਜਹਿਦ, ਰੌਲੇ-ਰੱਪੇ, ਹੰਗਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਖਿੱਚੇਤਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਸਾਲ 18 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਤਿੰਲਗਾਨਾ ਸੂਬੇ ਦੀ ਹੋਦ ਸੰਸਥੀ ਸਿੱਲ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਤਿੱਲਾਗਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਬੰਧੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵਦਾ ਵਿਚ ਆਉਣਾ 'ਦੇਰ ਆਇਦ ਦਰਸਤ ਆਇਦ' ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ-ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਲੰਮੇ ਦੰਰ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ

ਬੇਵਹਾਈਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਹੂ-ਭਿੜੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਦਕਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਿੰਨਗਾਨਾ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੌਂਡੀ

ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਤੇ ਉਘਤਵੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਤਿੰਗਾਨਾ ਸਬੰਧੀ ਛੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ-ਹਾਨੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ੀਕੋਣ ਤੋਂ ਹੀ ਵਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਲਕ ਦੇ

ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੰਗਤ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ
ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਤਿੱਲ੍ਹਗਾਨਾ ਨੂੰ ਹੋਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ

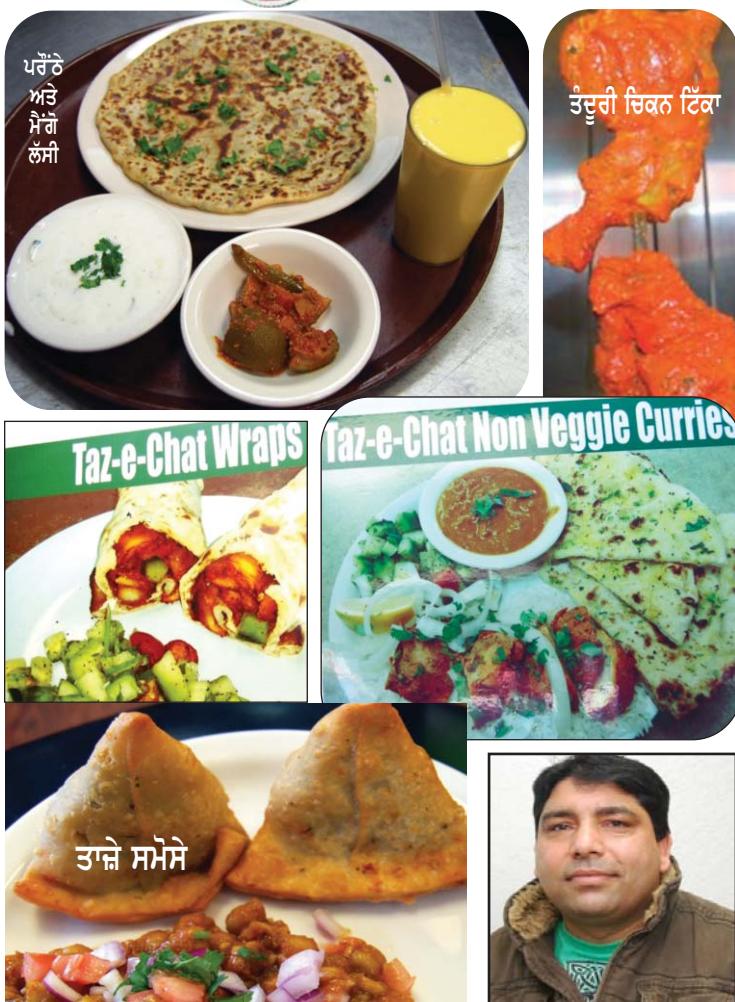
ਤਕ ਅਧੀ ਸਦੀ ਤੇ ਵਾਹ ਦਾ
ਸਮਾਂ ਗੁਜਰ ਗਿਆ ਅਤੇ
ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਤੇ
ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ
ਹੋਇਆ। ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ
ਸਿਆਸੀ ਪਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ
ਸੌਂਤੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ
ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ
ਗਿਰਗਿਟ ਵਾਂਗ ਰੰਗ
ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ
ਤਿੱਲਗਾਨਾ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ
ਵਾਪਰੀਆਂ ਅਣਸੁਖਾਵੀਆਂ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਗਾਏ

ਅਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜਮੁੰਹੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਸਲ ਵਿਚ
ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲਟਕਦੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹੀ
ਹੋਈਆਂ। ਤਿੰਲਗਾਨਾ ਹਣ ਭਾਵੇਂ ਹਕੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ

TAJ-E-CHAAT

Special

ਸਮੋਨਾ ਪਲੇਟ
ਪਾਪੜੀ ਚਾਟ
ਆਲੂ ਟਿੱਕੀ
ਵੈਜ ਮਿਕਸ ਪਕੋੜਾ
ਪਨੀਰ ਪਕੋੜਾ
ਆਲੂ ਟਿੱਕੀ ਚਾਟ
ਛੋਲੇ ਭਟੂਰੇ
ਮੈਂਗੋ ਲੱਸੀ
ਮਿੱਠੀ ਲੱਸੀ
ਨਮਕੀਨ ਲੱਸੀ
ਪਿਆਜ਼ ਨਾਨ
ਅਦਰਕ ਨਾਨ
ਮੂਲੀ ਪਰੋਂਠਾ
ਤੰਦੂਰੀ ਰੋਟੀ
ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਰੈਪ
ਗੋਟ ਕਰੀ
ਚਿਕਨ ਕਰੀ
ਤੰਦੂਰੀ ਚਿਕਨ ਟਿੱਕਾ
ਗੋਟ ਬਿਰਿਆਨੀ
ਚਿਕਨ ਬਿਰਿਆਨੀ

510-226-8081

39497 Fremont Blvd. Fremont, CA 94538

Jawala Singh

510-378-7690,

Bhogal Dental Group

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

Dr. Raja Bhogal

**37070 Newark Blvd, Suite C
Newark, CA 94560**

510-797-2840
drraja@rbhogaldds.com

Moon Indian Cuisine

510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ,
ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਡੀਅਨ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

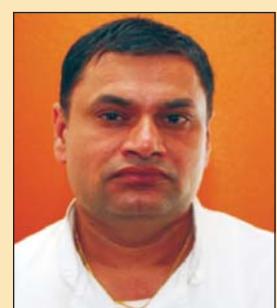
- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁਕ

Paul
510-978-7170

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੋੜੇ ਬਣਾਉਣ
ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭੁ, ਜਲੇਬੀ, ਚਰਢੀ,
ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੁਨ ਤੇ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਸਭ
ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਠਿਆਈ
ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ
ਸਕਦੇ ਹੋ।

Gill
510-709-5285

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਇੰਡੀਅਨ-ਫਿਜੀ, ਗਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੁਸ਼ਲਿਨ

ਮੂਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੁਸ਼ਲਿਨ (ਹੇਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812
www.moonindiancuisine.net

E-mail : gogeeautorepair@gmail.com

GOGEE AUTO REPAIR

Repair all kind of foreign & Domestic Cars

ਗੋਗੀ ਆਰੋਪੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ
ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ
ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗੋਗੀ
ਹੁਕਾਮ ਨੂੰ ਫੇਨ ਕਰੋ

ਤਸੰਨੀਬਥਾ ਕੰਮ ਦੀ ਗੱਦੀ

Ph: 510-293-0530

Cell: 510-757-6775

Fax: 510-293-0330

**1581 INDUSTRIAL PKWY W# 5
HAYWARD, CA 94544**

ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਰਾਜ (ਯੂਨਾਈਟਡ ਐਂਡ ਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ)

(ਦੂਜੀ ਕਿਸਤ)

Report By Niharika Mandhana
(ਰਾਜੇਸ਼ ਰਾਏ ਅਤੇ ਸਪਤਨਿਸੀ ਦੱਤਾ)
(The Wall Street journal,
May 12, 2014)

ਡੇਅ ਐਂਡ ਨਾਈਟ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਚਾਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਫਾਸਟ ਵੇਅ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਕੋਬਲ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਜੋ ਤਿੰਨੇ ਹੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਸੀ. ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੋ ਤਿੰਨੇ ਟੀ. ਵੀ. ਟਰਾਂਸਮੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ।

ਸ: ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਬਾਦਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਬਾਦਲਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਹਨ ਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਰਿਸ਼ਟੇਦਾਰ ਹਨ।

2007 ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸ: ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸ: ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇਸ ਵਿਚ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2012 ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਲੱਭਿਆ ਕਿ ਕਈ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਵੱਡੇ ਚੈਨਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਟੀ. ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਗ੍ਹਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੁਣ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 10,000 ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡੇਅ ਐਂਡ ਨਾਈਟ ਚੈਨਲ ਤੇ ਖਬਰਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੱਚ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਿਖਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਫਾਸਟ-ਵੇਅ ਦੁਸਰੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ 80 ਮਿਲੀਅਨ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਤਿੰਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ: ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਦਲ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਸੇ ਗੱਠਜੋੜ ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ: ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਟੇਦਾਰ ਸ: ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਿਠੀਆ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਜੋ ਕਿ ਫੂਡ ਸਪਲਾਈ (ਖੁਰਾਕ ਮੰਤਰੀ) ਪੰਜਾਬ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਇਸ ਮੰਤਰੀ ਪਦ ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਫੋਟੋ ਲਾ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਉਹ ਵੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੋਣੇ ਜਿਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਗੁਰੇਵੇਂ ਸਿੰਘ (35 ਸਾਲਾਂ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਂਝੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਂਟ ਪਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਿੱਤ ਸਕਣ। ਮੈਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਹਾਂ ਤੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਰਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਇੱਥੇ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

- ਰਾਜੇਸ਼ ਰਾਏ ਅਤੇ ਸਪਤਨਿਸੀ ਦੱਤਾ
(ਦੀ ਵਾਲ ਸਟ੍ਰੀਟ ਜ਼ਰੂਰ)

ਮੈਨਹੌਸੇ ਖਾਲਸਾ ਹਾਕੀ ਕਲੱਬ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜ਼ਿੰਡਿਆ ਕੈਲ ਕੱਗ ਮੈਨ ਸੂਖਰ ਫਲੀਜ਼ਨ

ਮੂਰਖਾਰਕ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ - ਸੈਨਹੋਜੇ ਖਾਲਸਾ ਹਾਕੀ ਕਲੱਬ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕੱਪ ਸੂਖਰ ਫਲੀਜ਼ਨ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਟਰਨਾਮੈਂਟ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਵੀਕਐਡ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੀਆਂਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਟੁਰਨਾਮੈਂਟ 22 ਤੋਂ 26 ਮਈ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ। ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਖਰ

ਫਲੀਜ਼ਨ ਵਿਚ 6 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਨਹੋਜੇ ਖਾਲਸਾ ਟੀਮ ਨੇ ਕੁਆਰਟਰ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਹਾਕੀ ਫੈਕਟਰੀ ਨਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ 3-2 ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਫਿਰ ਇਹ ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਐਲ ਏਂਟੇ ਟਾਈਗਰ ਟੀਮ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਖਾਲਸਾ ਹਾਕੀ ਕਲੱਬ ਦੀ ਟੀਮ ਲਗਾਤਾਰ ਜਿੱਤਿਆ ਰਹੀ ਅਤੇ ਕੱਪ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਰੇਡੀਓ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਸੂਟਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹਰਮਨ
ਪਿਆਰਾ, 24 ਘੰਟੇ, ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਰੇਡੀਓ

ਲਾਈਵ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਟਾਕ ਸ਼੍ਰੋਅ, ਖ਼ਬਰਾਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਬੁਝਾਰਤਾਂ,
ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਤੇ ਹੋਰ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

www.radiock.com

ਫੋਨ ਤੇ ਸੁਲਨ ਲਈ

1-832-551-5038
1-702-489-0222

Wi-Fi ਰੇਡੀਓ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ
ਤੇ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

510-900-3600

MOGA TRUCK SERVICE CENTER

OWNED AND OPERATED BY MOGA WHOLESALE

All Tires are Available at Wholesale Best Price

TRUCK TIRES

WHOLESALE TIRE DEPOT-OPEN TO PUBLIC

Open 6 days a week

Monday-Friday 8.00 Am-10.00 Pm

Saturday 9.00 Am- 5.00 Pm.

Following Services are available on this location:

- * Truck Alignment - Truck Tire Balance & Installation
- * Oil, Lube & Filter
- * Breaks- Drums & Seals for all Truck & Trailers Installed
- * Truck wash will be available soon

* We can help you in emergency time

Come & Visit us at

3846 South Front Ave. FRESNO, CA 93725

Intersection (Golden State & Central Ave)

ਮਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ

M.K Nijjar DDS
Ruchi Nijjar DDS

NO SHOTS, NO DRILL, NO PAIN!

Esthetic Crowns, Bridges & Dentures
Teeth Whitening-Oral Surgery
Root Canal Treatments
Treatment & Prevention of Gum Disease

FAMILY DENTISTRY | **COSMETIC DENTISTRY**

New Patients & Children Welcome

510-794-7058
(Across from Washington Hospital & Bart) 1895 Mowry Ave. Ste 104 Fremont

www.drnijjar.com

Raja King of Sweets Now Presents

New Introducing Chaat Corner

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

हुए सुगर दे मरीजां वास्ते वी हर तरुं दी मिठाई लै सकदे हो

- BHEL PAPDI CHAAT
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- FALUDA KULFI
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587

Phone : (510) 489-9100

AAA

AUTO AND BODY WORKS

**ਇਕ ਵਾਰ
ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ
ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ
ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ
ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ
ਲਾਭ ਲਓ**

Jasbir Singh Takhar
510-755-2132

**Free Estimates
Free Towing**

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ
ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine, Transmission, Body and Paint Work. We Sell Used Cars at a Good Price

1421 Industrial Pkwy West- F
Hayward, CA 94544

510-733-2222

Preet Fabrics & Appliance

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਗੀਟੇਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ
ਸਾਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹੀਗੇ ਅਤੇ ਮੁੜਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ
ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਰ, ਸਾਗੇ, ਰੂਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

5156 mowry AVE. Fremont, CA 94538

TEL: 510-797-7111 FAX: 510-739-6350

(For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

- Tvs, VCRs, DVD
- Tape Recorders
- Camcorders
- DVD Players
- Cordless Phones
- Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
- Shavers & Trimmers
- Cellular Phones
- Medical Equipment
- Calling Cards

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN
Start from \$ 2850 Off

Call for Details
Straighten Teeth
Without Wires

**FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING YOUR INSURANCE
USUALLY COVER THESE SERVICES**

**Charanjit S Uppal
D.D.S.**

**Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment**

**Not Valid with
any other offer**

**Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted**

FREE TEETH WHITENING
ਸਫ਼ਾਈ ਤੇ ਐਕਸ-ਰੇ,
ਇੱਸ਼ੋਰੈਸ ਵੱਲੋਂ ਹੀ
ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400

www.uppal dental.com

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜਿੰਮੇਵਾਰ

ਹੁਣ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ, ਬੱਚੇ ਤੱਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਰੂਣ ਹਿੱਤਿਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਗਜ਼ੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਕਾਗਜ਼ੀ ਲਹਿਰ ਅੰਜ਼ਕਲੁ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਵੱਸ ਅਮਲੀ ਪਕੜ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਟੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਵਕਤ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੈਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 80 ਫੀਸਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਕੜੇ ਗਏ ਕੈਦੀ ਹਨ। ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਚਾਂਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਕਈ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ, ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੌਂਅਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਉਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ, ਵੱਡੇ ਸਮਗਰਲ ਨਹੀਂ ਪਕੜੇ ਜਾਣਗੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮਾਇਆਜ਼ਾਲ ਟੁੱਟਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਲਿਆਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਨਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਆਮ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜਿਹੜੇ ਹੁਣ ਨਸ਼ੇ ਛੱਡਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਪਹੁੰਚਾਏ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਮਗਰਲਾਂ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਭਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸਮਗਰਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਟੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਤਾਂ ਖੁਦ ਸਮਗਰਲ ਬਣ ਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਗਰਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥਕੰਢੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਸਥਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਜੇਕਰ ਪਕਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਨਵੀਂ ਫਾਰਮਲਾ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਣ ਸਮਗਰਲਾਂ ਨੇ

ਐਂਤਾਂ ਅਤੇ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਗਲਿੰਗ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਐਂਤਾਂ ਦੀ ਗਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਉਜ ਤਾਂ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਤੋਂ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਔਰਤਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰਨਾ ਪਿਆ। ਬਠਿੰਡਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੁਲ 70 ਔਰਤਾਂ ਬੰਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 32 ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ।

ਮੋਗਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਝੰਡੇਆਣਾ ਦੀ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਾਣਾ ਨੰਦਗੁੜ੍ਹ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 10 ਕਿਲੋ ਭੁੱਕੀ ਸਮੇਤ ਫ਼ਤਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਮਜ਼ਬਰੀ

ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਜੋੜਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਤੋਂ
ਭੁੱਕੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਵੇਚਦਾ
ਸੀ। ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਬੰਗੀ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ

ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਵੀ 20 ਮਈ ਤੋਂ ਮਹਾਰੋ ਤਿੰਨ ਔਰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਅਰਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 10 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਇਹ ਤੱਥ ਉਭਰੇ ਸਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਔਰਤਾਂ ਨਿਸ਼ਾਂਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਸਰਾਬ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰੀਬ 10 ਵਰਿਅਤਾਂ ਦੌਰਾਨ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਕੇਵਲ ਔਰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜਲੰਧਰ ਦਿਹਾਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਦਹਕੇ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰੀਬ ਤਸਕਰੀ ਦੇ 250 ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ। 20 ਮਈ 2014 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਲੰਧਰ ਦਿਹਾਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 30 ਔਰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਲੰਧਰ (ਦਿਹਾਤੀ) ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਡਾ. ਨਾਰਿਦਰ ਭਾਰਗਵ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮਗਲਰ ਅਪਣੇ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਤਸਕਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਔਰਤ 'ਤੇ ਫੇਡੀ ਕਿਤੇ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਦਾ।

ਬਹੁਤੇ ਨਸੇਖੀਆਂ ਨੇ ਅਪਣੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਹ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਫੇਰਤ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਰੀਬ 26 ਪੁਲੀਸ ਕੇਸ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 140 ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਪੁਲੀਸ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਤਸਕਰ ਦੀ ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸਰ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਟਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇਨਾਖੁਰਦ ਦੀਆਂ ਅੌਰਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਰੀਬ 60 ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਅੌਰਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਰਮਜ਼ਿਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਛਿੰਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਛੇ- ਛੇ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਸਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਾਣੀ ਸਦਰ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਬੰਗਾ ਵਿੱਚ ਅੌਰਤਾਂ ਵਿਰੁਧ 140 ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਰੇਝਕਾ-ਜਿਮੇਵਾਰ ਕੌਣ?

ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰਾਮੈਟੇ

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ਼ ਪੰਜਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ
ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ
ਵਾਲੇ ਜਥੇ ਦੇ ਵੀਜੇ ਸਬੰਧੀ, ਪਿੰਡਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ
ਸਾਲ ਫੇਰ ਰੇਤਕਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸੋਧਾਂ
ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਵਿਗਾੜੇ ਹੋਏ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4
ਮੁਤਾਬਕ 1 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਲਈ
ਬਜ਼ਿਦ ਹੈ ਜਦੂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ 2 ਹਤ 16
ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ
ਸਬੰਧ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ
ਮਨਾਉਣ / ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਕਮੇਟੀ ਦਾ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਵਛਦ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿੱਤ ਦੀ
ਅਗਵਾਈ 'ਚ 11 ਮਈ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ
ਅਤੇ ਪਾਂਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚੀ ਵਾਂ ਕੋਈ

ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਸ਼ਨ ਚੇ ਸਫਲਤਾ ਨਾ ਮਲਾ ਤਾਂ ਸ੍ਰਮਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਡਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਖੁਦ 8 ਮੈਂਬਰੀ ਵਫ਼ਾਰ ਦੇ ਨਾਲ 18 ਮਈ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੁਜਾ। ਅਭਿਆਰੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਫ਼ਾਰ ਵੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵੱਲੋਂ ਧੂਮੁੰਕਤਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਾਮੀ ਭਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਆਉ, ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਏ ਇਸ ਰੇਤਕੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੀਏ ਤਾਂ ਜੋ ਇਕ ਧਿਰ ਦੀ ਸਿੰਘੇਤਾਰੀ ਹੈ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਾ ਹੋ।

ਜਾਸ਼ਮਵਾਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਤਾ ਜਾ ਸਕਾ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਸੀਲਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ 2 ਹਾਤ, ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸੰਮਤ 1663 ਮੁਤਾਬਕ 30 ਮਈ ਸੰਨ 1606 ਯ਼ਲੀਅਨ ਦਿਨ ਸੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਤਾਰੀਖ 2 ਹਾਤ, ਸੂਰਜੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸੀ ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4, ਚੰਦਰ ਸੂਰਜੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਜ ਤੋਂ 407 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਤਾਰੀਖਾਂ (2 ਹਾਤ ਅਤੇ ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4) ਇਕ ਦਿਨ ਹੀ ਆਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਹਰ ਸਾਲ ਅਜੇਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। 1663 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਤਾਰੀਖਾਂ 1682 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕਠੀਆਂ ਆਈਆਂ ਸਨ। 2010 ਵਿਚ ਵੀ ਨਹਾ ਕਾਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੁਣ ਭਾਵ ਦੇ ਮਹਾਨ ਤ ਪਿਛ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦਿਹਾਂਤੇ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪੱਛਮ ਜਾਣਗੇ। 2013 ਵਿਚ, ਜਿਹੜਾ ਦਿਹਾਂਤਾ 14 ਮਈ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਉਹ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਆਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਫੇਰ ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਲ ਲੰਬਾਈ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਿਹਾਂਤਾ ਇਸ ਸਾਲ (2014) 'ਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ (2013) ਤੋਂ 11 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਭਾਵ 1 ਜੁਨ ਨੂੰ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ (2015) 22 ਮਈ ਨੂੰ ਆਵੇਗਾ। 2015 ਵਿੱਚ ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਫੇਰ 13 ਮਹੀਨੇ ਹੋਣਗੇ (ਹਾਤ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ) ਇਸ ਕਾਰਨ 2016 ਵਿੱਚ ਦਿਹਾਂਤਾ 8 ਜੁਨ ਨੂੰ ਆਵੇਗਾ।

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਇਕੋ ਦਿਨ, 16 ਜੁਨ ਨੂੰ ਹੀ ਸਨ। ਅਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਚ ਇਕ ਤਾਰੀਖ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਸਮਸਿਆ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।
ਪਰਤੀ ਆਪਣੇ ਧੂਰੇ ਦੁਵਾਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਚੱਕਰ 24 ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋਦਾ ਹੈ। ਕੈਲੰਡਰ

‘ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਸੁਰਤ ਦੇ ਦੁਵਾਲੇ ਵੀ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਚੱਕਰ 365.2422 ਦਿਨ (365 ਦਿਨ, 5 ਘੰਟੇ, 48 ਮਿੰਟ ਅਤੇ 45 ਸੈਕੰਡ) ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਸਮੀ ਸਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਦ ਧਰਤੀ ਦੇ ਦੁਵਾਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਇਹ ਚੱਕਰ 354.37 ਦਿਨ (354 ਦਿਨ, 8 ਘੰਟੇ, 52 ਮਿੰਟ, ਅਤੇ 48 ਸੈਕੰਡ) ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਚੰਦ ਦਾ ਇਕ ਸਾਲ ਸੁਰਜੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੱਗ-ਭੱਗ 11 ਦਿਨ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਜ਼ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4, 2010 ਵਿਚ 16 ਜੂਨ ਅਤੇ 2011 ਵਿਚ 5 ਜੂਨ ਅਤੇ 2012 ਵਿਚ ਉਸ ਤੋਂ 11 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ 25 ਮਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤਾਂ ਇਹ 2013 ਵਿਚ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ 14 ਮਈ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ 14 ਮਈ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੀ। ਅਜੇਹਾ ਕਿਓ?

ਚੰਦ ਦਾ ਸਾਲ, ਜੋ ਸੂਰਜੀ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ 11 ਦਿਨ ਛੋਟਾ ਹੈ, ਇਕ ਸਾਲ 'ਚ 11 ਦਿਨ, ਦੋ ਸਾਲਾ ਵਿਚ 22 ਦਿਨ ਸੂਰਜੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਰਜੀ ਸਾਲ ਦੱਖੇਡੇ-ਤੱਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਹੋਰ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2012 ਵਿਚ ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ 13 ਮਹੀਨੇ ਸਨ। (ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਸਨ) 19 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਚੰਦ ਦੇ 7 ਸਾਲ, 13 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੇਰਵਾਂ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਮਲ ਮਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਮਾੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੂਭ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦਿਹਾਂਤੇ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪੱਛਤ ਜਾਣਗੇ। 2013 ਵਿਚ, ਜਿਹੜਾ ਦਿਹਾਤਾ 14 ਮਈ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਉਹ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਆਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਫੇਰ ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਲ ਲੰਬਾਈ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾਤਾ ਇਸ ਸਾਲ (2014) 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ (2013) ਤੋਂ 11 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ 1 ਜੂਨ ਨੂੰ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ (2015) 22 ਮਈ ਨੂੰ ਆਵੇਗਾ। 2015 ਵਿਚ ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਫੇਰ 13 ਮਹੀਨੇ ਹੋਣਗੇ (ਹਾਤ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ) ਇਸ ਕਾਰਨ 2016 ਵਿੱਚ ਦਿਹਾਤਾ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਆਵੇਗਾ।

2016 ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇ ੪ ਮੁਨਿੰ ਆਵਗਾ।
 ਭਾਵੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ
 ਵਿਗਾੜੇ ਗਏ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ 14 ਮਾਰਚ 2010 'ਚ ਲਾਗੂ
 ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਸਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ
 ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜੇ
 ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ।
 ਕਿਉਂਕਿ 2010 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ

ਨਾਨਕ ਸਾਰੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ, 2 ਹਾਤ/ 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 2011 ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੈਲੰਡਰ 'ਚ ਇਹ ਦਿਹਾਤਾ 5 ਜੂਨ ਅਤੇ 2012 ਵਿਚ 25 ਮਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਰਕੇ ਦੋਵੇਂ ਸਾਲ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣਾ ਜਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਿਅ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਨਾਨਕ ਸਾਰੀ ਕੈਲੰਡਰ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਉਥੇ ਹਰ ਸਾਲ 2 ਹਾਤ/ 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾਤਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਫ਼ਾਰਤਖਾਨੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖ ਲਈ ਵੀਜੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾਨਕ ਸਾਰੀ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਮਨਾਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਧੁਮੱਕੜਸਾਰੀ ਕੈਲੰਡਰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ 2013 ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਫ਼ਾਰਤਖਾਨੇ ਵੱਲੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ 8 ਜੂਨ ਤੋਂ 18 ਜੂਨ ਤਾਈ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਜਥਾ ਵੀ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾਤਾ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਡੇਹਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਲਾਹੌਰ) ਵਿਖੇ ਮਨਾਉਣ ਉਪੰਤ 13 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕੇ ਬਾਕੀ ਜਥੇ 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾਤਾ ਮਨਾਉਣ ਉਪਰੰਤ 18 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਏ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤਾਂ 4 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਜੇਹਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਅਜੇਹਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ, ਇੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਡਾਂ ਨੂੰ (13 ਮਈ 2014) ਸਧਾਰਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਾਨਕ ਸਾਰੀ ਕੈਲੰਡਰ

ਮੁਤਾਬਕ ਹੋ ਸਾਰੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਲਏ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਰੇਡਕਾ ਇਸੇ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਹੁਣ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ ਜਥਾ 2 ਹਾਤ / 16 ਜਨਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ 2021 ਤਾਈ ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। 2021 ਯੁਮੱਕਤਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਦਿਹਤਾ 32 ਹਾਤ / 14 ਜੂਨ ਨੂੰ ਆਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 2021 'ਚ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਥਾ ਭੇਜ ਸਕੇਗੀ।

ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਤਾ ਨੰ 1 (ਨੰਬਰ ਅ: 3/

09 / 3570) 'ਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਆਗਮਨ ਗੁਰਪੁਰਬ ਪੁਰਾਤਨ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੋਰ ਸੁਦੀ ਸੱਤਮੀ ਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਗੋਂਦੀ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਗੁਰਪੁਰਬ ਕੱਤਕ ਸੁਦੀ ਦੂਜ ਨੂੰ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦਾ ਗੁਰਪੁਰਬ ਪੁਰਾਤਨ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਤਕ ਸੁਦੀ ਪੰਚਮੀ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਤੇ ਮੁਤਾਬਕ ਨਾ ਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4 ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ 30 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 2 ਹਾਡ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4 ਕਿਸ ਨੇ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੰਧ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਸਾਡਾ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧ 2011 ਵਿੱਚ ਕੈਲੰਡਰ ਛਾਪਣ ਵੇਲੇ ਚੁਪ-ਚੁਪੀਤੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ 19 ਵੈਸਾਖ/2 ਮਈ, ਗੁਰਗੋਂਦੀ ਦਿਵਸ 2 ਅੱਸੁ/16 ਸਤੰਬਰ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਗੋਂਦੀ ਦਿਵਸ 28 ਜੇਠ/11 ਜੂਨ, ਨਾਨਕ ਸਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ 2 ਹਾਡ/16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ? ਕੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕੌਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਦੀ ਸਹੀਦੀ ਭਾਵ 1 ਜੂਨ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਦੀ ਗੁਰਗੋਂਦੀ ਦਿਵਸ ਭਾਵ 11 ਜੂਨ ਦੇ

ਦਰਮਾਨ ਗੁਰਗਦੀ ਤ ਕਣ ਵਿਚਾਜ ਮਾਨ ਸਾ? ਜੇ ਹੋਰ ਗੁਰਪੁਰਬ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ ਸੁਰਜੀ ਕੈਲੰਡਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ 365 ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੁਤਾਬਕ ਮਨਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਚੰਦ ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਲ 'ਚ 354 ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੁਤਾਬਕ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਪਿਛੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਿਗਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਜਾਗੋ! ਨਾਨਕਸਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਸੋਧ ਲਾਉਣ ਦੇ ਪਿਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਮੰਦ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝੋ।

ਕਹਾਣੀ

ਕੱਚ ਦੇ ਟੁਕੜੇ

ਗੁਰਜੀਤ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਜਨਮ-ਜਨਮ ਦਾ ਸਾਥ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।

ਕੋਲ ਹੀ ਜਗਪਾਲ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਕਿਸੇ ਫਾਈਲ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਕਾਗਜ ਲਭ ਰਿਹਾ ਸੀ।

'ਜੀ, ਆਪਣਾ ਇਹ ਸਾਥ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਵੀ ਏਦਾਂ ਹੀ ਰਹੇਗਾ?' ਗੁਰਜੀਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗਪਾਲ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

ਜਗਪਾਲ ਫਾਈਲ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਉਹ ਇਕ ਖੁਮਾਰ ਜਿਹੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, 'ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਉਂ ਲਗਦੇ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਬਣੇ ਅਂਧਾਂ। ਫੇਰਿਆਂ ਵੇਲੇ ਤੈਨੂੰ ਯਾਦ ਐ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਸੀ?' ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਬਹਾਨਾ ਹੀ ਭਾਲਦਾ ਸੀ।

'ਕੀ ਕਿਹਾ ਸੀ?' ਗੁਰਜੀਤ ਮਸਕਰਾ ਰਹੀ ਸੀ।

'ਇਹੀ ਕਿ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਕ ਜੋਤਿ ਦੁਇ ਮੁਰਤੀ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

'ਪਰ ਲੋਕ ਤਾਂ ਇਕ ਜਣੋਂ ਦੇ ਮਰ ਜਾਣ ਤੇ ਫੌਟ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਰਚਾਵੇਂ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਇਹ ਜਨਮ ਜਨਮ ਦਾ ਸਾਥ ਕਿੱਥੋਂ ਉਡ ਜਾਵੇ?' ਜਗਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਥਣ ਨੂੰ ਛੇਡੀ ਹੀ ਇਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹਿਆ।

'ਚੱਲ ਆਪਣੀ ਅੱਜ ਦੋਵੇਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰੀਏ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ ਦੂਜਾ ਜਣਾ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਾਵੇਗਾ।' ਜਗਪਾਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਿਆਂ ਹੀ ਗੁਰਜੀਤ ਨੇ ਪਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਘੁੱਟ ਕੇ ਫੜ ਲਿਆ।

'ਵਾਅਦਾ ਰਿਹਾ।' ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਬੋਲੇ।

ਰੱਬ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਤਾ।

ਚੰਨ ਵਰਗ ਲਾਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਗੁਰਜੀਤ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਹੁਣ ਜਗਪਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਲਈ ਮਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪ ਹੀ ਪਿਉ।

ਇਕ ਰਾਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਗੁਰਜੀਤ ਮਿਲੀ। ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੱਸਦੀ ਮੁਸਕਰਾਂਦੀ। ਜਗਪਾਲ ਨੇ ਉਹਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ।

'ਹੁਣ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।'

'ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਇਕ ਗੱਲ ਮੰਨੋ, ਮੇਰੀ ਮਾਸੀ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਲਉ।'

ਅਜੇ ਗੁਰਜੀਤ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਜਗਪਾਲ ਨੇ ਦੇਣਾ ਹੀ ਸਿ ਕਿ ਕੋਲ ਪਏ ਦੀਪ ਨੇ ਇਕ ਦਮ ਰੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਜਾਗ ਖੁਲ੍ਹ ਗਈ। ਨਿੱਕੇ ਦੀਪ ਨੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਗਿੱਲੇ ਕਪੜੇ ਤੇ ਉਹ ਪੈਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਪੜਾ ਬਦਲ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ।

'ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਇਕ ਇਚ ਵੀ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ।' ਜਗਪਾਲ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਮਾਂ ਨੇ, ਸੱਸ-ਸੁਹੋਰੇ ਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਕੇ ਹੁਣ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਪੱਥਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੰਜ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਦੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਆਪਣੀ ਭੜੀਵੀਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਰਹੀ ਵੀ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਵੀ ਰਾਜੀ ਸੀ। ਪਤਿਆਂ-ਲਿੱਖਿਆ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਏਨਾ ਸਾਉ ਮੁੰਡਾ ਦੀਵਾ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੁੜੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਦੀਪ ਨੂੰ ਚੁੱਕੀ ਰੱਖਦੀ। ਦੀਪ ਵੀ ਉਹਦਾ ਬਤਾ ਮੇਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੀਪ ਅਤੇ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮੋਹ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਜਗਪਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੂਕ ਉਠੀ ਸੀ।

'ਜੇ ਕਿਤੇ ਅਸੀਂ ਵਾਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ.....।' ਪਰ ਫਿਰ ਉਹ ਦੂਜੇ ਹੀ ਪਲ ਕਰਤਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਹ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਗਹਿਰੇ ਸਨੇਹ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਕੁੜੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਰਹੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ ਤਕ ਨਹੀਂ।

'ਮਰਦ ਬਣ ਮਰਦ। ਵਾਅਦੇ ਨਿਭਾਣੇ ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦੈ।' ਉਸ ਨੇ

ਮੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ

ਇਨਡੀਆਨਪੋਲਿਸ, ਇਨਡੀਆ, 46231

317-372-7941

ਕੁੜੀ ਦੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਆਖਿਆ।

ਸਮਾਂ ਲੰਘਦਾ ਗਿਆ। ਦੀਪ ਹੁਣ ਜਵਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਿਆ।

ਹੁਣ ਜਗਪਾਲ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਸੀ। ਵਿਧਵਾ ਮਾਂ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਚੱਲ ਵਾਸੀ ਸੀ। ਜਗਪਾਲ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਐਲਬਮ ਕੱਢ ਲੈਂਦਾ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਕਦੇ ਗੁਰਜੀਤ ਦੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਨਿਤ ਸਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਉਠੇਂਦਾ। ਫਰੇਮ ਵਿਚ ਜੜੀ ਹੋਈ ਗੁਰਜੀਤ ਦੀ ਫੌਟੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕਦਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੁਲਾਬੀ ਪੱਤੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਲ੍ਹੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੁਲ੍ਹ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ। ਫਿਰ ਕਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਕਿੰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਘੁੱਟਦਾ।

ਗੁਰਜੀਤ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੀਪ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਡਾ ਦਾ ਮੋਹ ਸੀ। ਉਹਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ। ਆਪਣੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਜਾਂ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਿਆਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਿਆਲ ਦੀ ਤਾਂ ਬੱਸ ਗੁਰਜੀਤ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੀਪ ਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ। ਮੰਹ-ਮੰਗ ਪੈਸੇ ਉਹ ਦੀਪ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਹਰ ਵੇਲੇ ਰਹਿੰਦੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀਪ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਆਈ। 'ਪਿਤਾ ਜੀ, ਮੇਰੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੇਪਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਸ ਪਲਾਂਟ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਠਹਿਰ ਕੇ ਆਵਾਂਗਾ।'

ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀਪ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਿੱਠੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਗਪਾਲ ਨੂੰ ਚਿੱਤਾ ਵੱਡ ਵੱਡ ਖਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਚਿੱਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਫ਼ਤਰੋਂ ਉਸਨੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਛੁਟੀ ਲਈ ਰੱਖੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਤਾਰਾਂ ਵੀ ਭੇਜੀਆਂ ਪਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁਣ ਜਗਪਾਲ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਸੀ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਦੇ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦੇ। ਦੀਪ ਹੀ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸਭ ਕੱਝ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗੁਰਜੀਤ ਪਾਸੋਂ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਇਕ ਅਨਮੋਲ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸੀ ਉਹ। ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਮ ਨੂੰ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਜਗਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਚਾਹ ਦਾ ਇਕ ਗਿਲਾਸ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਅਜੇ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਘੁੱਟ ਹੀ ਭਰਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੋਟ ਖਡਕਿਆ।

ਚਾਹ ਦਾ ਗਿਲਾਸ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜੀ ਜਗਪਾਲ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ। ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦਾ ਦੀਪ ਖੜਾ ਸੀ। ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਸਜੀ ਸੰਵਰੀ ਕੁੜੀ ਖੜੀ ਸੀ। 'ਪਿਤਾ ਜੀ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲਾ।' ਦੀਪ ਜਿਵੇਂ ਨਾਲ ਖੜੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵੀ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਕੁੜੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਜਗਪਾਲ ਨੂੰ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਕੰਬਦਾ ਹੋਇਆ ਹੱਥ ਜਗਪਾਲ ਨੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਰਖਿਆ।

'ਪਿਤਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਮਰ ਚੁਕੀ ਬੀਵੀ ਲਈ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲੀ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਜੇ ਮੈਂ ਜੀਦੀ ਜਾਗਦੀ ਬੀਵੀ ਲਈ ਏਨੀ ਗੱਲ ਭੁੱਲੀ ਗਿਆ ਤਕ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸਕੇ।

'ਬੇਟੇ, ਜੇ ਤੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਾਣਾ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਦੱਸ ਦਿੱਦਾ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਵਿਆਹ ਤੇ ਸੱਦਣਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ।

'ਪਿਤਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਮਰ ਚੁਕੀ ਬੀਵੀ ਲਈ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲੀ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਜੇ ਮੈਂ ਜੀਦੀ ਜਾਗਦੀ ਬੀਵੀ ਲਈ

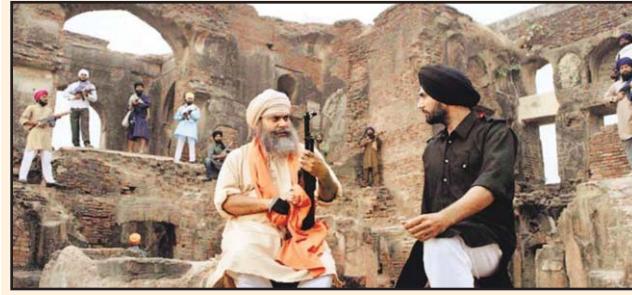

ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਧੰਨੇ ਫਰੋਲਦੀ ਫਿਲਮ '47 ਟੁ 84'

'47 ਦੀ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਸੀਂ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਅਕਸਰ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹਿੰਦੁ-ਸਿੱਖ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਰਾਵਾਂ 'ਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ 'ਤੇ ਬਣੀ ਫਿਲਮ 'ਏ ਟਰੇਨ ਟੁ ਪਾਕਿਸਤਾਨ', ਦਾਰਾ ਸਿੱਖ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸਵਾ ਲਾਖ ਸੇ ਏਕ ਲੜਾਉ', ਗੁਰਦਾਸ ਮਨ ਦੀ 'ਸਹੀਦ-ਏ-ਮੁਹੱਬਤ ਬੂਟਾ ਸਿੱਖ' ਅਤੇ 'ਗਦਰ-ਏਕ ਪ੍ਰੈਮ ਕਥਾ' ਫਿਲਮਾਂ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਵੰਡ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1984 ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਭਡਕੇ ਦੰਗਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੁਲਿਆ, ਉਥੇ '47 ਦੀਆਂ ਕੌਤੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਲੋਕ ਮਨਾਂ 'ਚ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈਆਂ। 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1984 ਦੇ ਖੂਨੀ ਕਾਂਡ ਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਫਿਲਮੀ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਆਧੀਂ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ '47 ਟੁ 84'- ਹਣ ਮੈਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵਤਨ ਕਹੁੰਗ' ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਦੀ ਵਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੀਆਂ ਵਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਉਣਾ ਜਾਗਦਾ ਸੰਚ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਨਾਬਰ' ਵੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ ਸੀ।

ਫਿਲਮ '47 ਟੁ 84 ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਦਨਾਕ

ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ '47 ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ '84 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਹੰਦਾਇਆ। ਅਜਿਹੀ ਖੋਫਨਾਕ ਤਬਾਹੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

1947 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਉਹ ਤਾਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਾਡੇ ਉਪਰ ਪੈ ਗਿਆ ਪਰ '84 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਉਹ ਤਾਂ ਇਕ ਫਿਰਕੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਜ਼ਿਸੀ ਜੁਲਮ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਾਪਰਨਾ ਕਈ ਸੁਆਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਜੁਲਮ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਅੰਦਰਾਂ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਜ਼ਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਤਾਂ ਵਿਖਾਉਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ '84 ਦੀ ਇਸ ਵਿਖਿਆਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਖੁਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਠਾਣ ਲਈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਦਹਿਜ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਤ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਫੂਠੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਹ-ਕੋਹ ਕੇ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਪੱਤ ਲੁਟਣ ਜਿਹੀਆਂ ਤਲਖ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਔਰਤ ਦੀ ਪੀਤ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 47 ਦਾ ਤੇ ਮਗਰੋਂ 84 ਦਾ ਦਰਦ ਆਪਣੀ ਅੱਖੀ ਹੰਦਾਇਆ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਵਿਹੁੰਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪੀਤ ਭਰੀ ਦਾਸਤਾਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਰਵੇਂਈਆ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜੋ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਮਕਬੂਲ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬੀਏਟਰ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਪਰ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਤੇ ਮੰਚੇ ਹੋਏ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਫ਼ਰ ਵਿੱਲੋਂ, ਨੀਲਮ ਸਿਵਿਆ, ਨਤਾਸਾ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਦੁੱਗਲ, ਮਹਾਵੀਰ ਭੁੱਲਰ, ਅਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟੀ, ਹਰਦੀਪ ਗੱਲ, ਗੁਰਜੀਰ ਵਿੱਲੋਂ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਾਲੀ ਗੱਲ ਜਦ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਰਵੀ ਸੀਨ ਦਾ ਹੈ।

-ਸੁਰਜੀਤ ਜਸਲ

ਦੀਪਿਕਾ ਵਰਗੀ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ : ਜ਼ਰੀਨ

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਜੱਟ ਜੇਸਸ ਬਾਂਡ' ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਜ਼ਰੀਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫਿਲਮਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤੰਨ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਲਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 'ਪਾਰਟਨਰ-2', 'ਦੀ ਲੀਜੈਂਡ ਆਫ ਮਾਈਕਲ ਮਿਸ਼ਨ' ਅਤੇ 'ਅਮਰ ਮਸਟ ਡਾਈ' ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਭਾਰੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਰੀਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਅੰਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਪਛਤਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ੀ ਜਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, 'ਲੋਕ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਭਾਰ ਬਾਰੇ ਇੱਥ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੌਮੀ ਮੁੱਦਾ ਹੋਵੇ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ 45 ਕਿਲੋ ਭਾਰ ਘਟਾ ਚੁਕੀ ਹਾਂ। ਅਜਿਹਾ ਮੈਂ ਕਸਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗੰਦਵੇਂ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਕ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦੀ ਫਿਗਰ ਪਰਫੈਕਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।'

ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, 'ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰਾ ਭਾਰ 100 ਕਿਲੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਭਾਰ ਘਟਾਇਆ ਹੈ। ਉਝ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਡੋਲ ਅੰਦਰਾਂ ਵਧੇਰੇ ਪਸੰਦ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਵਿੱਚਿਆ ਬਾਲਨ ਅਤੇ ਸੋਨਾਕਸੀ ਸਿਨ੍ਹਾ ਦੇ ਇੰਨੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਗਰ ਵੀ ਪਰਫੈਕਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਕੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਫਿਗਰ ਵੀ ਪਤਲੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੀਪਿਕਾ ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਦੀਪਿਕਾ ਵਰਗੀ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਫਿਗਰ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ। ਉਸ ਦੇ ਖਾਨਾਲੀ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਐਂਥਰੈਟਿਕਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਾਂਗ ਬਣਨ ਦੀ ਚਾਹਤ ਦੀ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਅਪ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦੇ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਦੋ-ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦਿਆਂਗੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੀ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਕਿਹੜੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ-ਅਪ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ।'

ਬਹੁਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ- ਬੱਲੂ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਇਆ, ਉਥੇ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਕਾਬਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਡੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਕਾਬਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਚਕਾਚੋਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਲੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਸੁਹਿਰੀ ਸੁਪਨੇ ਸਜਾ ਕੇ ਇਕ ਦਿਨ ਮੁੰਬੀਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਰੁਖ ਕੀਤਾ। ਉਥੇ ਇਸ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਉਥੇ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਟੀ. ਵੀ. ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੁਨੀਲ ਅਗਨੀਹੋਰੀ ਦੀ ਪਾਰਖੂ ਅੱਖ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਅੰਦਰਲੀ ਕਲਾ ਦੀ ਪਾਰਖੂ ਅੱਖ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਅੰਦਰਲੀ ਕਲਾ ਦੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਪਾਰਖੂ ਅੱਖ ਨੇ ਬਾਲੀਵ

ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕਾਲਾ ਸੰਧਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਜਸਤ ਵਿੱਚ ਸਾਂ ਤੋਂ ਸੈਨ੍ਟੂ ਹੱਡੇ ਤੋਂ ਮਹਿੰਜੋਦੜੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਨ। ਸਿੰਘ ਘਾਟੀ ਦੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਪਤਿਆ ਯਾਦ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਯਾਦਾਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬਣੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਤੇ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਾਲੀ ਯਾਦ ਤੱਤੀਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਹੱਡੇ ਤੋਂ ਮਹਿੰਜੋਦੜੇ ਸਿੰਘ ਘਾਟੀ ਦੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਨ। ਕੈਲੇਡੋਰਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਸੈਨ੍ਟੂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਸਿਰ ਯੜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1975 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਐਮ ਏ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੜ੍ਹਨ ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੀ। ਮੇਰੇ ਮਿਤਰ ਦੇਸਤ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁਰਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬਢੇ ਪੰਗ ਲੈਂਦੇ, ਸੈਨ੍ਟੂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗਣਾ। ਮੇਰੀਆਂ ਕਾਹਣੀਆਂ ਕਾਵਿਤਾਵਾਂ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਲੋਕ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਹੀ ਸੀ ਲੋਕਿਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਉਅਪਣਾ ਅਤੀਤਾਂ ਤਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜੋ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਬਲਕੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਤੇਰਾ ਹੈ ਕੁਝ ਕਸੂਰ ਸੇਰਾ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਕਸੂਰ ਆਪਣੇ ਦੌਹ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਵਰਕ ਸੈਨ੍ਟੂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਬਾਰੇ ਕਈ ਹੋਰ ਲੇਖ ਲਿਖਾਂਗਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸਭਿਆਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮੈਂ ਯੁਨਾਨੀਆਂ, ਅਫਰੀਕਾਂ, ਪਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਐਸਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਵਾਂਗ ਕਿ ਹੱਡੇ ਤੋਂ ਮਹਿੰਜੋਦੜੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਲਈ ਫਿਰਦਾ ਸੈਂਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨ ਸਭਿਆਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮੈਂ ਯੁਨਾਨੀਆਂ, ਅਫਰੀਕਾਂ, ਪਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਐਸਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਵਾਂਗ ਕਿ ਹੱਡੇ ਤੋਂ ਮਹਿੰਜੋਦੜੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਲਈ ਫਿਰਦਾ ਸੈਂਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨ ਸਭਿਆਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੈਨ੍ਹੂ ਮੇਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਲਜ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਕਪਰਬਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਪਰਿਤਪਾਲ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇਖਦਾ ਗਿਆ ਓਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਗਵਾਚਦਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੀ ਰਾਤਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸਮਝਾਵਾ ਕਿ ਮੈਂ

ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਅ ਕੇ ਕੀ ਕਰਨਾ। ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਾਂ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ, ਕਦੇ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖ ਦਿਆ ਕਰਾਂ। ਮੇਰੀਆਂ ਹਲਕੀਆਂ ਫੁਲਕੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲੋਕ ਬੜੇ ਸੌਂਕ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਹਲਕੇ ਮਿਜਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਾਠਕ ਚਸਕੇ ਲੈ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਕਿਸ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆਂ ਲੇਕਿਨ ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਨੇ ਐਸੀ ਕੈਂਚੀ ਮਾਰੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਹਿੱਲ ਹੀ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਸਾਧ ਕੰਬਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡੇ ਪਰ ਕੰਬਲੀ ਨਾ ਛੱਡੇ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣਦੀ ਦਿਸੇ, ਮੈਂ ਹਾਰ ਕੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੇਂ ਜਮਾਨੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ

ਗੱਲਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਦੇ ਪਿਛੇ ਭੱਜਦਾ ਭੱਜਦਾ ਮੁੜ ਘੜ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹੁੰਚਾ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ। ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਮੈਨ੍ਹੂ ਮੇਰੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝ ਆਏ। ਫਰਦ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜਾਮੀਨ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗੈਰ ਹੀ ਵਾਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਪਟਵਾਰੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ, ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਵੀ ਉਹ ਫਿਰ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨ੍ਹੂ ਸੰਗ

ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੱਨੀਂ ਕਤ਼ਰਾਈ ਹੈ।

1921-22 ਵਿੱਚ ਸਰ ਜੌਹਨ ਬੱਥਰਟ ਨੇ ਹੱਡੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਜੋ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆ ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਜੋ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਮੌਹਰਾਂ ਤੇ ਉਕੱਕੇ ਹੋਏ ਸਬਦਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ, ਮਰਤੀਆਂ ਤੇ ਉਕੱਕੇ ਹੋਏ ਸਬਦਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ, ਪੱਥਰਾਂ ਤੇ ਉਕੱਕੇ ਹੋਏ ਸਬਦ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਖਰ ਗਰੀਬੀ ਸਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਰਥੀ ਸਨ, ਸਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬਦਾਂ ਨੂੰ ਥੈ ਮਹਿਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜੇਤੇ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਨ 1931 ਵਿੱਚ ਮੌਰਟੀਮਰ ਵੀਲਰ ਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਮਹਿੰਜੋਦੜੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਪੁਰਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿੱਕਾਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਇਸ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਲਗਣ ਕਰਕੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਪੱਕੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਖੁਰਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਕੁਝ ਨਵੀਆਂ ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮੈਨ੍ਹੂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਜੋ ਮੈਂ ਸਭ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਹਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾ ਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵਿਚਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਕ ਦੱਸਣਾ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਹ ਅਖੀਰਲਾ ਪੰਨਾ ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾ ਪੰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਲਓ ਫਿਰ ਸੁਣੋ ਮੈਨ੍ਹੂ ਕੀ

ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੱਨੀਂ ਕਤ਼ਰਾਈ ਹੈ। ਸਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬਦਾਂ ਨੂੰ ਥੈ ਮਹਿਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜੇਤੇ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਨ 1931 ਵਿੱਚ ਮੌਰਟੀਮਰ ਵੀਲਰ ਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਮਹਿੰਜੋਦੜੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਪੁਰਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿੱਕਾਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਇਸ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਲਗਣ ਕਰਕੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਪੱਕੀਆਂ ਸੀਤਲ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੀਅ ਸਕਦਾ। ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋਤਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ। ਜੇ ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਸੰਮੰਦਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀ ਕੇ ਜੀਅ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਭਲਾ ਆਦਮੀ ਕਿਉਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਾਣੀ ਪੀਵੇ। ਮਰਦਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਘੁੱਟ ਭਰ ਵੀ ਲਵੇ ਪਰ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੀ ਧਰਤੀ ਰੱਬ ਨੇ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਕੋਈ ਖਾਰਾ ਪਾਣੀ ਪੀਵੇ ਭਲਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਂਇਸ ਦੇ ਵਿਹਿਆਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਣੀ ਹੋਵੇ ਓਥੇ ਹਵਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਜਵਾਬ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਹਵਾ ਤੋਂ ਬੰਨਾ ਪਾਣੀ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬਨਸਪਤੀ ਸੀ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਤਪਸ ਵੀ ਮਾਜ਼ੂਦ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਾਰੇਜ ਧਰਤੀ ਤੇ, ਉਚੇ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਬਹਦ ਢਲ ਕੇ ਬਣਿਆਂ ਸੀਤਲ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੀਅ ਸਕਦਾ। ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋਤਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ। ਜੇ ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਸੰਮੰਦਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀ ਕੇ ਜੀਅ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਭਲਾ ਆਦਮੀ ਕਿਉਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਾਣੀ ਪੀਵੇ। ਮਰਦਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਘੁੱਟ ਭਰ ਵੀ ਲਵੇ ਪਰ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੀ ਧਰਤੀ ਰੱਬ ਨੇ ਗੁਰਿਆਂ ਦੇ ਬਣਗੀਆਂ ਦੇ ਬਰਤਨ ਮਿਲੇ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਜੋ ਸਿੱਖੇ ਮਿਲੇ ਉਹ ਭਲਾ ਕਿਂਧਰ ਰੱਪੇ

'ਸੰਜੀਦਰੀ' ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਅਭੈ ਸਿੰਘ

ਜਦੋਂ 'ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ' ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸੱਚਿਭੁੰਦ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਦਮ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪਾਲ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਉਪਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖੇ ਤੇ ਜਲਸੇ ਜਲਸ ਕੀਤੇ। ਬ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਬਾਬੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਗੁੱਸਾ ਸੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖ ਮੱਧਮ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ। ਵੱਡੇ ਸਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਇੱਲੀ ਵਿਚਲੇ ਆਖਰੀ ਮਰਨ ਵਰਤ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਰਬ ਸੰਮੱਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਜਨ ਲੋਕ ਪਾਲ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਇਕਰਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨੇ ਅਪਣਾ ਵਰਤ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰਨ ਵਰਤਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਲੋਕ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਧ ਕਿਣਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਪਰ ਜੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਂ ਤਾਂ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਇਹ ਲੋਕ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਕਸਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਰਗ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਮਾਈਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ 6 ਮਹੀਨੇ ਹੋਰ ਰੁਕ ਕੇ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਛੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਬ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਰਜ਼ੀ

ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਦੇ। ਪਰ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਨੂੰ ਪਾਪ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਏ ਬਹੁਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨਾਲ ਮੰਨਵਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰੰਦਿਦ ਕੇਤੀਗੀਵਾਲ
 ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ
 ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਸੀ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਇਹੀ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ
 ਕੋਲ ਜਾਓ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ, ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ
 ਰੱਖੋ ਤੇ ਫੁਰ ਜਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲੇ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਕੰਮ ਕਰੋ।
 ਵੇਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ
 ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਜਲਸੇ ਜਾਂ
 ਜਲਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
 ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ
 ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਪਰ ਸਧੋਸ਼ਟ ਬਹੁਮਤ
 ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ
 ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦਾ
 ਫੈਸਲਾ ਦਰਸਤ ਸੀ ਪਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਗੈਰ-
 ਸੰਜੀਦਾਪਨ ਦੀ ਲੁਲਕ ਵਿਖਾਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੌਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਉਪਰ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਰਾਏਸ਼ਮਾਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਏਸ਼ਮਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੋ ਬਹੁਮਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਏ ਜਾਣ। ਆਖਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮਦਦ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਲਈ ਗਈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੁੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਮੁਲਕ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਲੜਣਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਮਿਰਛ 4 ਪੁਲੀਸ਼ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਸ਼ਪੈਡ ਕਰਨ

ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਗੈਰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਦੀ ਸਿਖਰ ਸੀ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵੀ ਇਹ
 ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ
 ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ, ਫਿਰ
 ਹਰ ਇੱਕ ਨੁਕਤੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਵੇ, ਵਿਰੋਧੀ
 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਜਾਣ, ਤਰਮੀਮਾਂ ਦੀ
 ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵੋਟਾਂ
 ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਲਿ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕ ਪਾਲ ਬਿੱਲ ਦੇ
 ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਬਿਨਾਂ
 ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤਿਆਂ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਨੇ
 ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਪਦ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ
 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ
 ਠੋੜਕਰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਸੀ ਜਾਂ
 ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਦੌੜਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 28
ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵਾਸਤੇ ਬਿਨਾਂ
ਕਿਸੇ ਜਾਤ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਿਆਂ, ਇੰਨੀ
ਕਾਮਯਾਬੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਤੇ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਸ
ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਦਾ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ
ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁੜੇ ਉਪਰ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੱਤਾ
ਇੱਕ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ
ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੇਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਲੋਕਹਾਜ਼ੀ ਸਿਸ਼ਟਾਚਾਰ
ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਰਟੀ
ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਮਦਦ ਦਾ ਮਤਲਬ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਨ ਮੰਨਣਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਹਾਂ ਪੱਖੀ
ਰੱਵਈਆ ਸਮਝ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ
ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਵੱਡੀ
ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋ
ਸਕਿਆ। ਬੇਂਸ਼ੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 4 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ
ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੇਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦੁਸਰੇ ਨੰਬਰ
'ਤੇ ਆਈ, ਕਈ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਕੌਮੀ
ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਬਣਾਈ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ
ਚਮਤਕਾਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਜੋ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ

ਹਨ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਚੜ੍ਹਤ ਆਰਜੀ ਬੁਲਬਲਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਫਿਰਕਾਪੁਸਤੀ, ਇਲਾਕਾਪੁਸਤੀ, ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕੇਂਝੀਵਾਲ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਹੁਣ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਮੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਤਰਜੀਹਾਂ ਹਨ। ਸੰਜੀਦਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਸੰਜੀਦਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਲਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਤਰੀਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਾਅ ਦੇਣਾ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਹੈ। ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਮਿਲਣਾ ਵੀ ਆਰਜੀ ਇਤਫਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਚੌਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਧਾਰਾ 370 ਜਾਂ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਵਰਗੇ 'ਹਿੰਦੁਤਵੀ' ਮੁੰਦੇ ਨਾ ਵੀ ਉਠਾਏ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲ ਮਿਲਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੁਣੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅੰਕਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਕਿ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਬਾਲਗ ਆਬਾਦੀ ਵੇਂਟ ਪਾਉਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਤੇ ਜੋ ਵੇਂਟ ਪਾਉਣ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧਿਓਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੇਂਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਹੁਣ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਵੱਡੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸਾਰੁ ਤੋਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸੇਧ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨੀ ਪੱਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸੇਧ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਜੀਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ ਸੰਜੀਦਾ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਗੈਰੁੱਧ ਦੀ।

ਫੁੱਟ ਕਾਰਨ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਪਿੰਡੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ

ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨੀਜ਼ਨਕ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਠੁਸ ਹੋ ਜਾਣ ਮਗਰੋ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਅਪ) ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਾਟੇ-ਕਲੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਘਿਰ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। 'ਅਪ' ਵਿੱਚ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਭਾਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹਾਰ ਮਗਰੋ ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਕਟ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦਾ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਆਗੂਆਂ ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ, ਨਵੀਨ ਜੈ ਹਿੰਦ ਅਤੇ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੌਰੀਆ ਦਰਮਿਆਨ ਆਪਸੀ ਤਕਰਾਰ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਰਵਿੰਦ ਕੌਰਜੀਵਾਲ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਉਪਰ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਗੋਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗ ਸਾਜ਼ੀਆ ਇਲਮੀ ਅਤੇ ਸੀ.ਡੀ. ਗੋਪੀਨਾਥ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਅੰਜਲੀ ਦਮਾਨੀਆ ਨੇ ਫਿਲਹਾਲ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਇਕਾਈ ਦੇ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਬਾਨਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਗ ਤੇ ਵਰਕਰ ਵੀ ਨਿਰਸਾ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖੀ ਨੋਕ-ਝੋਕ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਤੇ ਨਵੀਨ ਜੈ ਹਿੰਦ ਵਿਚਕਾਰ ਟਵੀਟ ਤੇ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੌਰੀਆ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿਸਦਾ ਆ ਦਰਗਮਾਨ ਈ-ਮਲ ਜਗ ਜਗ ਜਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।
ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਇਹ ਤਕਰਾਰ ਨਾ
ਕੇਵਲ 'ਆਪ' ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਮੁਲਕ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਨਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ
'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਾਗੀ ਉਮੀਦਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਸਨ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰਨ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਭਾਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ
ਇਲਜਾਮਤਰਾਸੀ ਸਭਾਵਿਕ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਆਪ' ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ
ਅਜਿਹੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰ-ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ
ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਡੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ
ਬਜਾਏ ਗੰਬੀਰ ਆਤਮ-ਚਿੱਠਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ
ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤਕਰਾਰਬਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕੇਵਲ ਪਾਰਟੀ
ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਰਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ
ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਢਾਅ ਲੰਗਦੀ ਹੈ। 'ਆਪ' ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ
ਸਿਰਜਣਾ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ
ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੀ
ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੋਸ ਤੋਂ
ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਆਗ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੌਂਤੇ
ਸਿਆਸੀ ਮੰਤਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 'ਆਪ'
ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੋਹੁਦ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ
ਪੰਨਾ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 28 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਾਰਟੀ

ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ 400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਚੌਂਗ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 33 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਝੰਡੀ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸੱਤਧਾਰੀ ਧਿਰ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪ ਸਮੇਤ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਕੋਈ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਵੋਟ ਪ੍ਰਤੀਸਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪਛਾਤ ਕੇ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਉਮਰ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂ ਸੀਮਤ ਹਲਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਿਹੁੰਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ
ਭਾਰੀ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ
ਆਪਸ਼ ਕਲੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਲਛਣ ਦੀ ਥਾਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ
ਕਰਨ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣ।

ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਘਾਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੁਵਿਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਲਈ ਨੀਤੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰੋਂ ਜਮਹੁਰੀਅਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਪਰ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਸਨ ਵੀ ਬੋਹੁਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿਲੀ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਲਕਾ ਅਤੇ ਮੁੱਹਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਸੁਝਾਅ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੱਖ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਤਿਆਗ ਕੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ
ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। 'ਅਪ' ਵਿੱਚ
ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ
ਦਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤਕ ਰੱਖ ਰੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਭ ਕੁਝ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।
ਪਾਰਟੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਹਗਰਤ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਆਮ
ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ
— ਮੈਂ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਂ।

‘ਹਾਲੇ ਵੀ ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਬੇਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਤਿਆ’। ਆਪ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਜੀਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਬਦਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੱਲ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ‘ਅਪ’ ਨੇਤਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ (ਦਿੱਲੀ) ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਮੌਕੇ ਜਖਮੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਰਾਈਟਨ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ
ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬਗੀਚੇ ਦੇ ਟੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਗਰਦਾਰਾ

ਲੰਡਨ- ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦਰ ਕੌਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਸਿੱਖੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਲਈ ਬੇਅਬਾਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਉਥੋਂ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਮੌਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਸਿੱਦਿਗੀਆਂ ਵਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦੀ 100ਵੀਂ ਵਰ੍਷ੇ ਗੰਢ ਮੌਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸਰਧਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਪੱਤਕਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ਾਗਾਂ ਜਖਮੀ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਈਟਨ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਪਿਛੇ ਬਗੀਚੇ ਵਿੱਚ ਟੈਂਟ ਲਗਾ ਕੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ
ਇਸ ਟੈਂਟ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ
ਗਿਆ। ਭਾਵੋਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਕੀ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ
ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾ ਸੀ। 28500
ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਟੁਕੜੀ
ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਨੱਠ ਹਫ਼ਿਤਿਆਂ ਬਾਅਦ
ਫਰਾਮ ਵਿਚ 26 ਸੰਬੰਧਰ 1914 ਨੂੰ ਪੁਰੀ ਸੀ।
ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਖੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਲਾਜ
ਲਈ ਅਜੇਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਅਸਾਨੀ
ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਫੌਜੀ ਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ
ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ
ਬਰਾਈਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰੀ
ਤਲ ਦੇ ਨੇਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ
ਥੇ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਸਨ,
ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਲ ਅਤੇ
ਪਾਥਾਂਨੇ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ।
ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਖੀ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ
ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ,
ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਦਾਵਤ
ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੇਅਰਾਂ ਨਾਲ
ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ
ਲਈ ਪੁੰਮਣ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਥੇ 53
ਗੋਰਖਾ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਇਥੇ
ਹੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਸਨ,
ਜਦੋਂ ਕਿ 21 ਮੁਸਲਿਮ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੰਤਮ
ਰਸਮਾਂ ਇਥੇ ਅਦਾ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਹੁਣ

ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਵੀਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੰਸਦ 'ਚ ਪੱਤਿਆ

ਸਿਫ਼ਨੀ- ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ
ਦੇ ਪੱਕੇ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਉਪਰ ਰੋਕ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅੱ
ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਗਿਆ
ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼
ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਤਰੀ ਟੋਨੀ ਐਬਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ
ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸੀਗੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਨੇ
ਜੂਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਚਨਚੇਤ ਪਰਵਾਸੀ
ਆਸਟਰੇਲੀਆਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸਤੇਦਾਰ
ਦੇ ਪੱਕੇ ਵੀਜ਼ੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ
ਕੇਵਲ ਇਕ ਲੱਖ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਕਤ ਯਕਾਂਪਸ

ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮੋਤਨਯੋਗ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ
ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਸੀ।
ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਜ਼਼ਰਗ ਤੇ
ਲੋਤਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਸ ਸਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿੱਤੀ
ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਕੈਟਾਗਰੀਆਂ ਪੇਅਰਟ
ਵੀਜ਼ਾ ਕਲਾਸ-103, ਏਜ਼ਡ ਪੇਅਰਟ ਵੀਜ਼ਾ ਕਲਾਸ
804, ਏਜ਼ਡ ਡਿਪੈਂਡੈਂਟ ਰੈਲੇਟਿਵ ਕਲਾਸ-114 ਤੇ
838, ਲਾਸਟ ਰੀਮਿਨਿੰਗ ਰੈਲੇਟਿਵ ਕਲਾਸ 115
ਅਤੇ 835 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇਅਰ ਵੀਜ਼ਾ ਕਲਾਸ 116
ਤੋਂ 836 ਸਨ।

ਕਸੇ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਕਾਰਨ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ ਮਾਲੋਮਾਲ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਲ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ- ਰੋਇਨ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਦਿੱਲੀ, ਮੰਬਈ ਅਤੇ ਚੇਨਈ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕੈਨੇਡਾ, ਹਾਲੈਂਡ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮਲਕਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ

ਸਮਗਲਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਭੋਲਾ, ਮਣੀ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਕਾਹਲੋਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫ੍ਰਾਂਗ ਰੈਕੇਟ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਗਲਰਾਂ ਦਾ ਨੈਟਵਰਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਨਸੇ ਭੇਜ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੋਖਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦਿਖਾ ਕੇ ਵੱਡੇ ਵੰਡੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਗਲਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਸੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਹੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ:

ਨਸੇ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਸਮਗਲਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਟਾਂਗਰੋਟ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰੁਤਬਾ ਠੀਕ ਹੋਵੇਠ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਕਰੇ। ਵੱਡੇ ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰੋਤਾਂ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧੇਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਾਜਿਸ ਕੈਨਡਾ ਵਿਚ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫ੍ਰੈਂਚ ਮਾਡੀਆ ਦੀਆਂ ਉੰਗਲੀਆਂ ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾੜਲੇ।

ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
 ਨਸੇ ਦੀ ਖੇਡ ਮੰਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਹੈਰੋਇਨ,
 ਕੋਕੀਨ, ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਨਸੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ
 ਹੈਰੋਇਨ ਵਿਚ ਡਾਈਐਸੀਟਾਈਲ ਮਾਰਫ਼ੋਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
 90 ਤੋਂ 99 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਰਡ ਪਿਛਰ
 ਢਾਰਮ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਕੋਰੀਅਰ ਯਾਨਿ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ
 ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪੁੰਹਚਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੈਮੀਕਲ
 ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੈਰੋਇਨ ਬਣਾਈ
 ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਕੇ ਪਿਛਰ ਹੈਰੋਇਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹਲਕੀ ਹੋਵੀ ਹੈ ਪਰ ਐਸੀਟਿਕ ਅਨੀਗਾਈ/ਏਗੀਡ ਵਰਗੇ ਕੈਮੀਕਲ ਮਿਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲੈਂਡ ਦੇ ਫ੍ਰੋਗਸ ਮਾਫ਼ੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਸ ਰਿਹਾਵ ਹੈ।

ਮਾਲ ਤਾਂਦਰ ਹੈ।
ਹਾਲੈਂਡ ਦਾ ਫੁਗ ਮਾਫ਼ੀਆ ਆਪਣੇ ਮਾਹਿਰ
ਭੇਜਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਨਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਚੈਕ ਕਰਕੇ
ਡੀਲ ਫਾਈਨਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੈਸੈਟ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜ਼ਰੀਏ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ, ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ
ਚੌਨਈ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਥੋਂ ਸਮਗਰਲਾਂ ਦੇ

ਗੁਰਗਰ ਇਸੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਜਾਗਦੀਸ਼ ਭੋਲਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਖੁਲਾਸੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਕਬੱਡੀ ਟੂਰਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ
ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਡ੍ਰਗਸ ਸਪਲਾਈ ਕਰਵਾਈ
ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਰੋਇਨ ਲੱਗਭੱਗ ਦੋ ਲੱਖ

ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ
ਵਿਚ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਛੂਗ ਮਾਫ਼ੀਆ
ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਇਹ ਕੰਮ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰ
ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ
ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਅਫਸਰ ਮਿਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਨਸ਼ਾ
ਲਿਜਾਅ ਦੇ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਪਿਠਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ
ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪਕੜੇ ਗਏ ਸਮਗਰਲਰ
ਜਗਦੀਸ਼ ਭੋਲਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ

ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਲ ਜਿੰਨਾ ਦੁਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਉਨ੍ਹੀਂ ਵਧਦੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਥ ਕਰਕੇ ਇੰਟਰਨੈੱਸ਼ਨਲ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਵਿਚ 90 ਤੋਂ 99 ਫੀਸਦੀ ਡਾਈਐਸਟਾਇਲ ਮਾਰਫ਼ੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਮੀਕਲ ਪਿਛਟੀ ਤਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮਗਰਲ ਇਸ ਵਿਚ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਪਾਉਡਰ ਪਾ ਕੇ ਇਸਦੀ ਪਿਛਟੀ ਘੱਟ ਕਰ

ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਵਧਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਕ ਕਿਲੋ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਨਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਡ੍ਰਗ ਮਾਫ਼ੀਆ ਨੂੰ ਹੈਰੋਇਨ 40 ਤੋਂ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਮਿਲਾਵਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਕਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਦੀ ਹੈ। ਫ਼ਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੰਦੀ ਹੈ।

ਨੈਚਰਲ: ਅਫੀਮ, ਚਰਸ, ਕੋਕੀਨ ਆਦਿ।
ਕੋਕੀਨ ਉਸ ਕੱਕੋਆ ਪਲਾਣਟ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਤੋਂ ਕਾਫੀ
ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬੱਸ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਯਾਤੀ ਅਲੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ
ਲੈਟਿਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਸੈਸਟਾਂ: ਹੋਰੋਇਨ, ਬ੍ਰਾਉਨ ਸੂਗਰ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੈਰੋਇਨ ਵਿਚ ਗੁੜ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਸਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਡਾਊਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਬ੍ਰਾਉਨ ਸੂਗਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਗਦੀਸ਼ ਭੋਲਾ ਨੂੰ ਪਕਤਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਸਮਗਰੀਂਗ ਨਾ ਰੁਕੀ ਬਲਕਿ ਕਈ ਹੋਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਭੋਲਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ। ਗੋਲਡਨ ਕ੍ਰਿਸੈਟ: ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਇਰਾਨ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਫੀਮ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਖੇਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਫੀਮ ਤੋਂ ਹੈਰੋਇਨ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਆਈ। ਐਸ. ਆਈ. ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਚ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।

ਗੋਲਡਨ ਟ੍ਰਾਇਐਂਗਲ: ਮਾਇਆਮਾਰ,
ਬਾਈਲੈਂਡ, ਲਾਓਸ, ਵੀਅਤਨਾਮ ਆਦਿ। ਇੱਥੋਂ ਨਸ਼ਾ ਨੇਪਾਲ
ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪਾਕਿ ਦੇ ਰਸਤੇ
ਅਤੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਣੀ ਹੈਰੋਇਨ ਵੀ ਸਿੱਧੀ
ਇਥੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਅਜਨਾਲਾ,
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਆਦਿ ਨਾਲ ਲੰਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਸਮਗਰੀਂਗ ਦਾ
ਵੱਡਾ ਰਸਤਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ
ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਬਾਬੜਕ ਤੋਂ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

TRAVEL FOR LESS INC.

INDIA | PAKISTAN | EUROPE

ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਇਡਿਆ ਜਾਣ ਲਈ ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ
ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਟਿਕਟ ਖੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਾਲ ਕਰੋ।

CST NO : 2031914-40

Fremont Office

San Jose Office

**BUY TRAVEL TICKETS
AT WHOLESALE PRICE**

**Open 7 days
a week**

Still searching seats for
December travel to
INDIA
Call us for special fares

**3RD TIME
IN A ROW
2011
BEST OF
FREMONT
AWARD**

Serving the Bay Area Since 1996

Fax: 510.791.3361 | Email: info@letsflyhome.com

www.letsflyhome.com

**510.791.3300 (Fremont)
408.791.2600 (San Jose)
916.419.4323 (Sacramento)
559.892.0009 (Fresno)
661.829.4467 (Bakersfield)**

Manohar Lal Brothers
Jewellers

(415) 404-6580

Flagship Store: A-57, Central Market, Lajpat Nagar 2, New Delhi, India
+91-11-4666-6444 | +91-11-29832982 | info@mlbjewels.com